

SLOVENSKI NAROD

*Za vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3123, 3125, 3124, 3126 in 3128

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO: Ljubljanska ulica 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 6. — JESENICE: Ob hotodovcu 28. — Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 30.481.

ITALIJA ZAHTEVA SVOBODNE ROKE

Abesinski spor pred svetom Društva narodov — Prva seja je potekla po zaslugi Lavalovega prizadevanja stvarno in mirno — Razprava je odgojena za nedoločen čas

Zeneva, 5. septembra. r. Z največjo napetostjo pričakovana seja sveta Društva narodov, na kateri je imela pasti odločitev o deliktne sporu zaradi Abesinije, je potekla mnogo bolj mirno, kakor pa so pričakovali. Lavalova prizadevanja za doseg kompromisa niso ostala zaman.

Ze dopoldne so po ponovnih sestankih Laval z Edenom, baronom Aloisijem in drugimi v Zenevi navzočimi delegati opazili, da je napetost zadnjih dni znatno popustila. Lavalu se je posrečilo pridobiti Italiji nekakšno zadovoljenje s tem, da sta angleška in ameriška vlada zahtevali od Abesinije, naj prekliče koncesije, ki jih je dala znani angleško-ameriški družbi. Italija je dobila s tem ne samo moralno, temveč tudi praktično zadovoljenje, ker je s tem ostal nedotaknjen oni abesinski pas, na katerem ima Italija kot neposredna sosedja največji interes.

Mnogo je pripomoglo k pomirjenju duhov tudi dejstvo, da je razsodišna komisija, ki je zasedala pod predsedstvom grškega poslanika Politisa, sestavila zelo previdno razsodbo, v kateri ne dolži zaradi incidenta pri Ualulu niti Italije, niti Abesinije, ugotovila pa obenem v prilog Abesinije, da abesinskih oblasti za ta incident ne zadene nobena krivda. Po vseh teh pripravih je prišlo naposled tudi do sporazuma glede postopka Društva narodov, tako da so bila že pred sestankom sveta Društva narodov rešena vsa najbolj pereča sporna vprašanja, zaradi katerih bi moglo priti do nevarnih posledic.

Seja sveta Društva narodov, ki se je pričela šele ob 17. je bila razmeroma kratka. Po otvoritvi je bilo najprej prečitano poročilo razsodišne komisije, nakar je podal Eden poročilo o pariški konferenci treh velesil in o njenem neuspehu. Poročilo je bilo zelo stvarno in se je Eden vzdržal vsakega občutka, da je neuspeh zakrivila Italija. Laval se je pridružil pozivu indijskega delegata, ki se je toplo zavzel za ohranitev miru.

Italijanske obtožbe proti Abesiniji

Italijanski delegat baron Aloisi je nato v daljšem govoru kritikoval notranjo upravo in razmere v Abesiniji, vzdržal pa se je pri tem vsake kritike Društva narodov. V utemeljitev svojih izjav je predložil obširno spomenico, v kateri dokazuje Italija, da je Abesinija že pogostokrat kršila pogodbe in prevzete obveznosti. Med drugim je navajal:

1. Abesinija je etalno odklanjala sporazum o razmejitvi njene zemlje s sosednjima italijanskima kolonijama Eritreje in Somalijske. Zaradi tega so oborožene abesinske sile neprestano zasedale italijanske obmejne kraje.

2. Abesinija je neprestano ovirala italijanske diplomate in konzularne predstavnike na svojem ozemlju v izvršitvi njihovih z mednarodnim pravom prizanih povelj. Tudi ni upoštevala nedotakljivosti teh tujih uradnih predstavnikov.

3. Abesinija je neprestano kršila pravice glede svobodnega gibanja, varnost življenja in lastnine italijanskih državljanov, ki žive v Abesiniji. S tem je poleg škoda, ki jo je zadala italijanskim državljanom, kot posameznikom, ovirala tudi gospodarski razvoj Abesinije, pri katerem so sodelovali italijanski državljanji.

4. Na kraju je prišlo celo do abesinskih napadov na samo življenje in lastnino italijanskih državljanov na samem italijanskem ozemlju.

Ta štiri dejstva dokazujejo po izjavi italijanske vlade v zadostni meri, da je Abesinija sistematično izpodkopavala pogodbe, ki jih je sklenila v Italijo Spomenice navaja nato podrobno primere, ki naj dokazujejo točnost italijanskih pritožb.

Drugi del spomenice govori o razmerju Abesinije napram Društvu narodov. Spomenica dokazuje, da Abesinija ni izpolnila obvez, ki jih je prevzela pri vstopu v Društvo narodov. Ze politično ustrojstvo Abesinije ni podobno ustroju prosvitljev.

ne države v sodobnem zmišlu. V zvezi s tem razpravlja spomenica zelo obširno o suženstvu, ki še dandanes obstaja v Abesiniji. Spomenica navaja odstavke iz mnogih del tujih književnikov in politikov, zlasti angleških, o suženstvu v Abesiniji in njegovih raznih pojavih. Vse to je dokaz, da se Abesinija ni ravnila po sprejetih mednarodnih obvezah in ne kot članica Društva narodov. Društvo narodov ne more pravilno prepoznati odnosov med Italijo in Abesinijo, če ne vpošteva razmerja Abesinije do Društva narodov.

Svoj govor je zaključil s izjavo, da vztraja italijanska vlada na zahtevi, da se ji pusti popolnoma svobodna akcija, da bi lahko s primernimi ukrepi zagotovila varnost svojih kolonij in zaščitila svoje interese.

Abesinski delegat prof. Josse je izjavil, da mora protestirati proti obtož-

bam italijanske vlade. Abesinija zaupaja v pravičnost sveta Društva narodov tem bolj, ker je prišlo do ugodne rešitve spora zaradi incidenta pri Ualulu. Pravni svetnik abesinske vlade je nato postavil vprašanje, kaj prav za prav še hoče italijanska vlada, ko je ualulski incident rešen in sicer od poklicane instance. Vprašal je nadalje, kakšen je prav za prav danes pravni položaj in kaj so dejanski nameni italijanske vlade.

Odgodeno za nedoločen čas

Po tej negativni izjavi abesinskega zastopnika se je oglasil k besedi španski delegat Lopez Olivan ter je v imenu srednjih in malih držav izjavil, da je pakt Društva narodov zanje nedotakljiv in da mu bodo ostale zveste. Zatem je bila zaključena javna razprava in odgojena na nedoločen čas.

Italija ne bo odnehala!

Zeneva, 5. septembra. AA. Pri sprejemu tujih novinarjev je baron Aloisi snoči izjavil tole:

Če sem na seji sveta Društva narodov izjavil, da hočem ohraniti popolno svobodo svoje akcije in da bom izdal vse potrebne ukrepe za zaščito svojih interesov, pomeni to protest delovanja v vsaki smeri, bodisi, da zapustimo Društvo narodov ali pa napovemo vojno. Ta izjava pomeni sklep italijanske vlade, ki ga ni mogoče preklicati. Italija bo še sodelovala z Dru-

štvom narodov in sedaj nikakor ne namerava izstopiti iz te ustanove, odklanja pa razpravo z Abesinijo pred Društvom narodov. Velika Britanija, Francija in Italija so bile včeraj složne. Položaj za sedaj ne kaže neposredne nevarnosti. Nihče se ne more sklicevati na Kelloggov pakt, ker je Anglija odklonila veljavnost tega pakta za Afriko in za druge dele angleškega imperija. S podobnim pridržkom je Kelloggov pakt podpisala tudi Italija.

Kako sodijo o položaju v Parizu in Londonu

Pariz, 5. septembra. z. Jules Sauerwein opisuje v »Paris Soir«: svoje vtise z večerajnje seje sveta DN in predvsem ugotavlja, da se je Lavalu posrečilo preprečiti prebudo italijanske ofenzive. Italija je nastopala včeraj zelo zmerno. Sedaj je stvar Anglije, da z dejanji dokaže svoj pacifizem in ugodi italijanskim kolonijalnim željam. »Journal«: piše, da je položaj slej ko prej zelo resen in da je še daleč do sporazuma. Čeprav se mora priznati, da je napetost znatno popustila. Drugi listi se omejujejo na suhoparna poročila o golih dejstvih brez vsakršnih komentarjev.

London, 5. septembra. z. Vsi današnji listi

objavljajo v celoti Edenov govor v Zenevi in ga odobravajo kot znak angleške pomirljivosti. V svojih komentarjih podpirajo, da se je pokazalo v Zenevi popolno soglasje med Francijo in Anglijo, ki navdaje z novim upanjem na sporazum. »Daily Telegraph«: piše, da je Aloisi zavzel na seji DN še vedno zelo nepomirljivo stališče, da za je vendarle opaziti nekaj popuščanja. Največje važnosti bodo nadaljni razgovori med državniki, ki so zbrani v Zenevi. Bilo pa bi preuranjeno, udajati se prevelikim upom. Slično mnenje izraža tudi »Times«, ki piše, da govor Aloisija ni bil v skladu s pomirljivostjo Lavalu in Edena.

Abesinija ne prekliče koncesij

Addis Abeba, 5. septembra. tr. Obvestilo ameriške in angleške vlade, da se ameriško-angleška družba odreka sklenjenim koncesijam, je izzvalo v Abesiniji veliko nevoljo. Vlada je objavila komunike, v katerem izjavlja, da nima nihče pravice vmešavati se v notranje zadeve Abesinije. Sem spada tudi oddajanje koncesij, kar je osnovna pravica vsake samostojne in neodvisne države. Oddane koncesije so izključno gospodarskega značaja in služijo v prvi vrsti gospodarskemu na-

predku in razvoju države. Abesinska vlada je ostala z oddajo teh koncesij zvesta politiki odprtih vrat. Končno ugotavlja komunike, da angleška vlada ni bila v nobeni zvezi s pogajanjimi in sklenitvijo pogodbe.

Addis Abeba, 5. septembra. AA. Na svoji snočnji seji je abesinska vlada sklenila, da petrolejske koncesije ne ukine. Abesinski krogi očividno upajo, da bo Rickett našel druge kapitaliste namesto tistih, ki so zdaj odstopili.

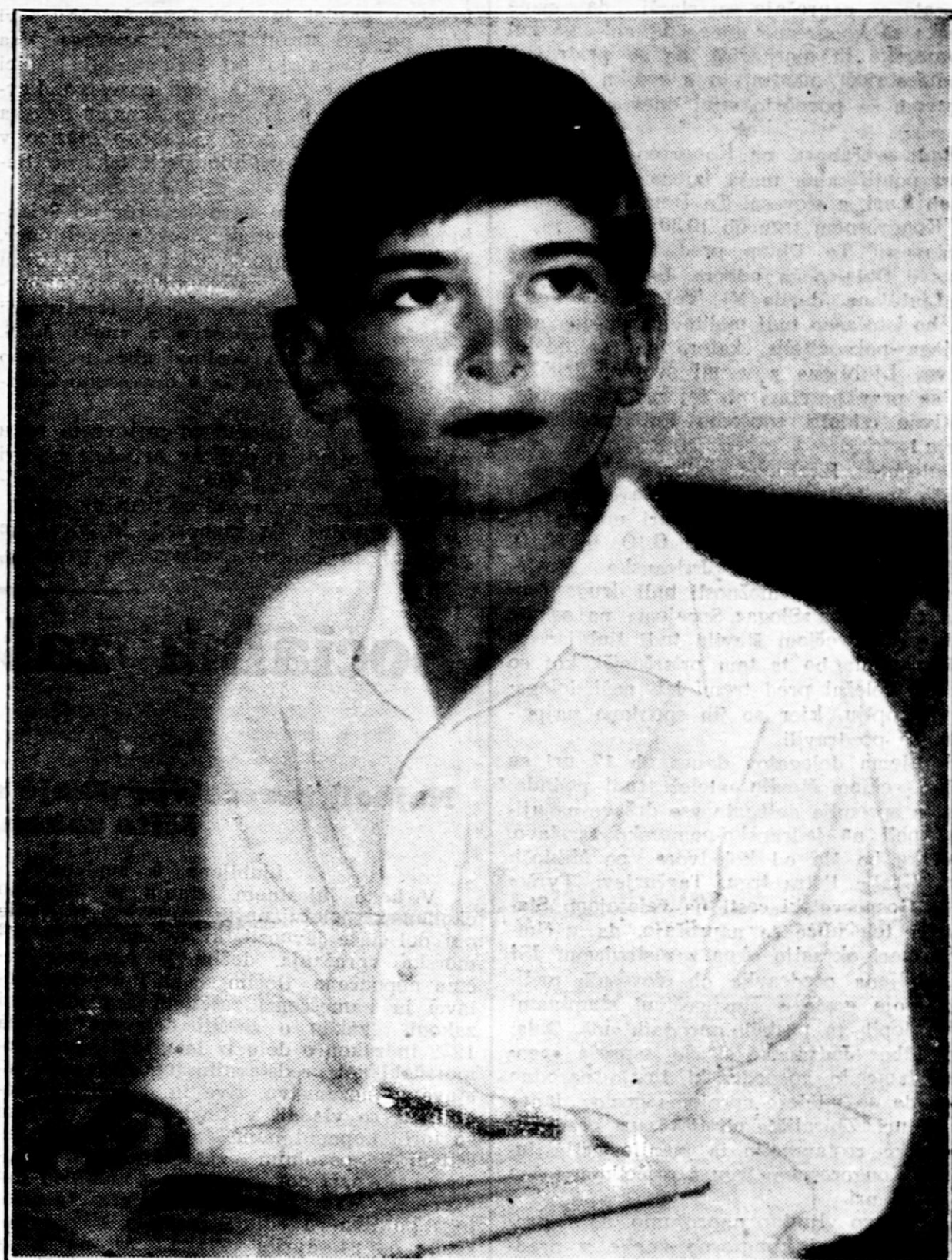
Strahovito pustošenje orkana na Floridi

Cel vlak je vihar vrgel v morje — 1000 mrtvih Mesta in naselbine so spremenjene v razvaline

Miami, 5. septembra. r. Strahovit vihar je včeraj opustošil Florido Ves okraj Key je popolnoma uničen. 87 ljudi, ki so bili zaposleni pri gradnji neke ceste, je našlo smrt. Vihar jih je dobesedno zasul s kamenjem in peskom tr je bila vsaka pomoč izključena. Strahovite vesti prihajajo iz delavskega taborišča v Rock-Harbouru. Tam je bilo 75 ljudi ubitih, 175 pa hudo ranjenih. V opustošenih notrajinah vlada veliko pomanjkanje vode in živil. Reševalci, ki so jih oblasti nosile v prizadete kraje, so ugotovili, da je katastrofa zahtevala nad 500 smrtnih žr-

tev. Letalo, ki je napravilo izvidniški polet nad opustošenim ozemljem, poroča, da je taborišče bivših bojevnikov na otoku Matnotecumbe docela opustošeno. Ostale su samo razvaline. Reševalni vlak, sestojel iz 11 vagonov, je zajel vihar v morje. Tudi več parnikov kliče na pomoč. Iz Miamijske poročajo, da so naselbine, obstoječe pretežno iz bogataških vil, spremenjene v razvaline. Niti ena hiša ni ostala nepoškodovana. Na obali se je razbilo mnogo manjših ladij in ribiških bark. Število smrtnih žrtev presega po splošni cenitvi nad tisoč, ranjenih pa je več sto ljudi.

Proi rojstni dan mladega kralja

Ljubljana, 5. septembra.

Prvi rojstni dan mladega kralja, Nj. Vel. Petra II., je pri nas poseben praznik, ki ga ne moremo primerjati z drugimi državnimi prazniki. Pri nas ne praznujemo državnih praznikov suho, uradno, temveč pri srčno, saj je državni praznik narodni in ljudski praznik. Slovenci smo monarhisti, toda odnos do monarhije se je po našem osvobodjenju povsem spremenil. Za lase privlečeno geslo »Vse za vero, dom, cesarja«: ni bilo nikdar izraz našega pravega odnosa do Habsburžanov. Zdaj ne izražamo zvestobe do svojega, narodnega monarha z gesli, zdaj so državni prazniki spontan izraz ljubezni in spoštovanja do vladarja, ki je v njem posebljena naša svoboda.

Vsak narod se izkaže v nesreči; zlato se čisti v ognju. Preboleli smo veliko nesrečo, zdaj še nenadomestljivo izgubo, smrt velikega kralja, državnika in vojskovodje, kralja Zedinitelja in praznovanje rojstnega dne mladega kralja je dokaz, da nas nesreča ni strla. Preblizu je še smrt kralja mučenika, da bi radost ob narodnem prazniku bila čista. Toda glave so se zopet dvignile in pogleda v bodočnost nam ne kali več pesimizem. Oči se obračajo k našemu mlademu kralju in zopet se budi upanje, da se bomo prej ali slej preborili v lepšo bodočnost pod vodstvom mladega vladarja, ki ga še čakajo silno težke naloge. Nastopil je čas, ko ne govorimo več le, da se razmere konsolidirajo; znaki kažejo, da nismo več tako daleč od ustaljenosti. Politični viharji se bodo prej ali slej sami poglobili, ne da bi jih bilo treba umetno miriti. Ko so rešena osnovna vprašanja narodne bitnosti in ko se razmere

zboljšajo v splošnem, da popuste napetosti v socialnem ustroju, nas ni treba več skrbeti, kakšna bo bodočnost. Prvi rojstni dan mladega kralja je v dobi, ko ne moremo več govoriti o notranji krizi. In ko obračamo oči ob prazniku k mlademu kralju, nas tolaži tudi zavest, da nam doračja vladar krvi slavnih Karagjorgjevičev, ki so se borili na življenje in smrt za svobodo svoje domovine in velike Jugoslavije. Bistre, sokolje oči sina velikega Zedinitelja razodevajo, da je bil mladi kralj v resnici rojen za vladarja.

V Ljubljani je prišlo vedno do teran čustvovanja ljudstva ob slovenskih dneh in prvi rojstni dan mladega kralja bo Ljubljana proslavila najlepše, ker bo praznovala s pristrčnostjo, kakršne večja mesta v državi ne poznajo. Netteža društva se pripravljajo na veličastno manifestacijo. Drevo bo Ljubljana doživela enega najlepših manifestacijskih obhodov. Čeprav ne pada praznik Jadranske strahu povsem brez naključja na prvi rojstni dan mladega kralja, saj so se nam pripravljali že, ko je bil še Peter II. prestolonaslednik, vendar bo veličastna proslava naše narodno obrambne organizacije dana sčislom poudarek državnemu prazniku v Ljubljani. Ze nato bo Ljubljana najlepše proslavila kraljev rojstni dan. Velika manifestacija JS je tudi dokaz naše žive vere v bodočnost in da smo preboleli najbolj črne dni.

Maj bi pomenil praznik rojstnega dne Petra II. v resnici, da vstopamo v lepšo bodočnost ter da nas ne bo več obremenjevala črna preteklost, temveč da nam bodo izkušnje vodile. V mlademu kralju gledamo vladarja naše lepše bodočnosti. Maj Zlati Mj. Vel. kralj Peter II.

Senzacionalne aretacije v Berlinu

Berlin, 5. septembra. tr. Ogromno senzacijo v vsej javnosti je izzvala vest, da so bili včeraj nenadoma aretirani šef državne policije v Berlinu von Steinmeister in veliko število uradnikov iz njegovega urada. Vzroki še niso znani.

Jelasti ža-

vajo o tem najzgodnejši tisk in odli-

njalno vsako pojavnost.

30 žrtev eksplozije dinamita

Mexico, 5. septembra. AA. V rudarski koloniji Villa della Paz je eksplozivna velika količina dinamita. Mnogo jih je porušeno. Dandaj so našli 20 mrtvih. Boje so, da bo število žrtev mnogo večje. Nenečno je pozvonil kmetak zvit.

Velik praznik jadranskih stražarjev

Ljubljana v znamenju gesla: Čuvajmo naše morje — Pričetek kongresnih dni Jadranske straže

Ljubljana, 5. septembra. Bela Ljubljana si je nedela pomorsko obličje. Vse ceste in ulice so preplavljene s pomorskimi zastavicami, izložbe tekmujejo v razkošju jadranskih dobrin in lepote, na vselejmu se nam obeta in po časopisnih polagoma odkrivajo vse neizmerno lepote in važnosti našega morja, ki mu kliče slolelni naš grad: Čuvajmo naše morje!

Kongresni dnevi JS se so pričeli. Strumni čuvvarji Jadrana so prišli od tam doli iz carskega Skoplja in mnogorskega krša in gori iz banatske ravnine, sinovi našega morja so prišli v Ljubljano in s njimi prihajajo trume mladih jadranskih stražarjev iz dravske banovine, ki bodo v tisočih preplavili na kraljev rojstni dan cele in enodušno manifestirali za jugoslovanski Jadrin in pomorsko državo Jugoslavijo.

Naši najmanjši ljubki dečki in dedke so pač najbolj srčkani v mornariških krogih in zato se naprošajo vsi starši, da svoje otroke na kongresne dneve JS oblečejo kot mornarke in mornarice, da se pridružijo manifestirajoči mladini in s svojim ljubkim pojavom še povečajo sijaj dnevoj.

Radi svečanosti na Kongresnem trgu bo jutri pontifikalna naša izjemoma v stolnici ob 9 uri, a slovesni Te Deum istega dne na Kongresnem trgu ob 10.30 uri.

Slovesni Te Deum pred blagoslovitvijo zastave Občasnega odbora Jadranske straže Ljubljana, darila Nj. Vel. kralja Petra II., bo istočasno tudi molitev za našega najvišjega pokrovitelja, katere naj se udeležijo vsa Ljubljana s vsemi svojimi društvi, da se prav posebno ob tej priliki manifestativno oddolži svojemu ljubljensmu vladarju!

Delegati Izvršnega odbora Jadranske straže in delegate iz vse države sprejme na kolodvoru danes ob 17 uri mestna občina Ljubljanska, odborniki O. O. in K. O. ljubljanskih odborov Jadranske straže, občinstvo JS in po možnosti tudi druga društva ter godba »Stoka«. Sprejema naj se udeležijo v čim večjem številu tudi ljubljansko občinstvo, da bo ta tem priskrbenjši, kot so ga bili deležni pred tremi leti naši delegati v Skoplju, kjer so jih spontano najprijetnejše pozdravili.

Sprejema delegatov danes ob 17 uri se v čim večjem številu udeležijo tudi podmladek in spremljajo delegate vse države na njihovi poti na jadransko-pomorsko razstavo. Povorka bo šla od kolodvora po Miklošičevi, Kralja Petra trgu, Tavčarjevi, Tyrševi in Gosposki cesti na vselejmu. Stanovalci teh ulic se naprošajo, da v čim večji meri okrasijo okna z zastavicami JS! Ljubljana podpravlja ob slovesnih prilikah svoje goste s čim večjimi skupinami naših lepih in pestrih narodnih noš. Občasní odbor Jadranske straže naproša cenjene dame in gospode, ki imajo narodno nošo, da se udeležijo sprejema gostov danes ob 17 uri. Zbirališče ob 16.15 uri pred kolodvorsko restavracijo in manifestacije jutri na Kongresnem trgu s pričelkom točno ob 10.30 uri.

Občinstvo vladno naprošamo, da si pravočasno nabavi kongresne znake v prodajni pri damah, ki jih prodajajo po ljubljanskih cestah in ulicah, ker bo samo nosilec teh znakov s tem omogočen dostop jutri k slovesnosti na Kongresnem trgu.

Svečanosti na Kongresnem trgu se udeležijo jutri vse članstvo s kongresnim znakom Jadranske straže, po možnosti pa tudi z rokavnicami znaki.

Da se pokloni manom svojega blagopojnega kralja Petra I. Osvoboditelja, po bliži jutri med 9.45—10 ure glavni odbor Jadranske straže z delegati iz vse države na njegov spomenik vence, v soboto ob 12 uri pa vence pred spomenik Prešerna. V obeh slučajih se članstvo J. S. in cenjeno občinstvo naproša, da se udeležijo slavnosti polaganja vencev v čim večjem številu.

Prihod pomladkov v večjem številu iz dravske banovine je najvažnejši za nočjo ob 18.12 uri in tekmo noči iz ostalih krajev države. Zagrebški pomladki pridejo jutri z rednim vlakom ob 9.27 uri. — Glavni prihod pomladkov pa je pripravljen v nedeljo s posebnim vlakom ob 8.40 uri. Ljubljansko občinstvo se vladno naproša, da pričaka prihajajoče pomladke na kolodvoru v čim večjem številu. Otroška duša je sprejemljiva in hvaležna za vsako izkazano pozornost. Mladina, ki se zbere pred glavnim kolodvorom k sprejemu delegatov JS in drugih gostov, naj obleče mornariške obleke v kolikor jih ima.

Akademija podmladka JS
Akademija pomladka Jadranske straže jutri ob 15. uri v operi bo imela prav zanimive točke, ki se po večini še niso izvajale v Ljubljani.

Svečanost rojstnega dne Njegovega Velicanstva Kralja Petra II. bo odprta na ljubko pesnico o obisku pri mladem kralju Petru. Temu sledi že znani mladinski zbor pomladkarjev iz St. Vida nad Ljubljano z Adamičevim pesemom »Dobro srečo mladi kralje!«. Vrstijo se nato pesmi, deklaracije in nastopi naših vrlih mladih jadranskih stražarjev, od katerih omenjamo posebno nastop »Mladi Jadranski smo stražarji!«, ki ga bodo izvajale članice pomladke štejele narodne šole v Ljubljani.

Da pa ne bodo samo ljubljanski pomladki pokazali svoje sposobnosti in svoje ljubezni do morja, nastopijo tudi člani podmladka iz Celja pod vodstvom g. Mrvoševca s »Dalmatinskim šajkšom«. Za njimi naši že po več državnih male antantno znani »Trboveljski slavci«, ki bojo pohvalni, da so znano tašo veli Jadranski

podmladkarji. Po končanih simboličnih vajah, katere bojo izvajale članice podmladka z Vrhniko bo violinski solo, katerega izjva član podmladka učiteljske šole v Ljubljani Preka Stanko. Nato sledi nastop podmladka I. dekliške narodne šole v Ljubljani z rajalnim nastopom »Tri narodne«.

Ne dvomimo, da bo pri tako zanimivem in pestrem programu operno gledališče popolnoma zasedeno in da bodo člani in prijatelji ter ostalo občinstvo pokazali naši mladini zaslužno priznanje s svojim obiskom za veliki trud, ki ga bo imelo v tako obširnem programu. To smo našim mladim pomladkarjem dolžni!

Navodila za jutri

Za jutrišnje slavnosti na Kongresnem trgu in za povorko J. S. je izdala kongresna sekcija naslednja navodila: Dobrod na Kongresni trg: Pomladki Jadranske straže prihaja po Volfovi in Gosposki ulici, Sokolstvo, gasilci in skavti po Selenburgovi ulici po levi strani Kongresnega trga. Vsa društva prihajajo po Selenburgovi ulici preko sredine Zvezde pred univerzo. Pevska društva t. j. Hubadova župa in Pevska zveza se zbirajo pred Glasbeno Matico v Vegovi ulici in pridejo pred lekarno Bahovec.

Delegati J. S. in narodne noše po Selenburgovi ulici po sredi Zvezde pred strani godbe po Selenburgovi ulici po levi strani Kongresnega trga, avtomobili po Selenburgovi ulici — parkirajo ob restavraciji Zvezda. Dohod občinstva z znaki J. S. po Selenburgovi in Wolfovi ulici, uvrščeno bo ob Nunki cerkvi in v drevoredu Zvezda.

Ker se je po določenem prijemnem roku prijavilo še mnogo društev za udeležbo pri svečanosti povorki drevi, je akcijski odbor moral prvotni razpored društev nekoliko spremeniti: Ta razpored, ki sledi, je poslednji in končno veljavni in prošimo,

da se vsi udeleženci povorke ravna strogo po njem: Cestni razpored povorke je otal oni, ki je bil že objavljen, društva pa korakajo v naslednjem vrstnem redu: Voljaška godba, Četa s bakljami, Sokolska konjenica (pri realci), Godba Sokola I., Ljubljanska sokolska društva, Gasilci, Jadranska straža, Narodna Odbena, Streljaška družina, Skavti, Zveza kulturnih društev, Akad. napr. staršinstvo, Akad. društva, Društvo vojnih dobrovoljcev, Društvo rezervnih oficirjev, Invalidi, Hubadova pevka župa, Pevska zveza, Prosvetna zveza, Zenska društva, Ciril — Metodova družba, Soča, Tabor, Branibor, Železničarji z godbo, Narodna strokovna zveza, Kat. društvo rokodelskih pomočnikov, Šentjakovski gledališki oder, Slov. kat. akad. staršinstvo, Stenografsko društvo, Društvo »Pravnik«, Prijatelji pravne fakultete, Obrtniška društva, Društva privatnih namočencev, Gospodarsko in kulturno društvo za bežigradski kraj, Narodna Citelnica v Sp. Šiški, Zidarsko in tesarsko društvo, Podporno društvo mestnih delavcev.

Društva naj pridejo z zastavami in naj se zberejo na gotovem mestu, od koder naj prikoraajo korporativno po Wolfovi ali Selenburgovi ulici na Kongresni trg ob 19. uri zvečer, kjer jih bodo razvrstili reditelji.

Povorka pojde po sledečih ulicah: Selenburgova ulica, Prešernova ulica, Marjini trg, Miklošičeva cesta, Kralja Petra trg, Tavčarjeva ulica, Tyrševa cesta, Aleksandrova cesta, Bleiweisova cesta, Cesta 29. oktobra na Napoleonov trg kjer je razid.

Rešine postaje so: na Kongresnem trgu: Kino Matica, na vogalu Univerze in Gosposke ulice na vogalu Univerze in Wegove ulice, v lekarni Bahovec, ob trgovini Novak, v Uršulinskem samostanu in med odrom in vremensko hišo, za čas povorke so rešine postaje razvrščene: pri kavarni Zvezda, pri sodišču na Kralja Petra trgu, pri hotelu Slon in mestnem ticeju.

Socialna zaščita naših pomorščakov

Najbolj pereče vprašanje našega pomorstva — Pod zaščito zakona iz leta 1774.

Ljubljana, 5. septembra. V kako žalostnem stanju je socialno ekonomski položaj naših pomorščakov, ve le oni del naše javnosti, ki se zanima za pomorska vprašanja, dočim je ogromna večina nepoučena. Dočim so naši kopneni delavci in nameščenci zaščiteni z modernimi zakoni (zakon o zaščiti delavcev iz leta 1922 in zakon o delu iz leta 1931), naši pomorščaki kot predstavniki jugoslovanske zastave v inozemstvu, žive in delajo pod pogojem, ki so vladali v fevdalni dobi. Dočim so torej kopneni nameščenci in delavci zaščiteni s pojavnim modernim zakonodajstvom, so naši pomorščaki še danes pod nezadostno, takorekoč nobeno zaščito zastarelega političnega edikta cesarice Marije Terizije od 24. aprila 1774. L. Ali najlažje je se to, da se ta zastareli zakon krši na vsakem koraku!

Javno mnenje v zaledju, pa tudi v našem primorju, gre preko vseh teh činjenic, dočim naši pomorščaki, ki prihajajo v kontakt s pomorščaki ostalih kulturnih zemelj, z največjo grenkobo prenašajo prezir ostalih pomorskih narodov, ki naše pomorce nazivajo modernim robovom!

Socialno in ekonomsko stanje naših pomorščakov je danes tako, da pri njih, kot pri častnikih nautične službe, tako kot pri mornarjih vlada veliko nezadovoljstvo. Vsa ona socialna zaščita, ki jo danes uživajo v naši zemlji vsak nameščeneec in delavec na kopnu, za pomorščaka ne velja. Pomorščaki so prepušteni na milost in nevoljo delodajalca, ki po svojem šefu suvereno normira glavne pogoje. Za pomorščaka ni reguliranega delovnega časa, nedeljskega počitka, odškodnine za prekomerno delo, odpovedi, rednega dopusta, odpravnine, kot ne vseh drugih beneficij, ki izhajajo iz obstoječih zakonskih predpisov za vse ostale kategorije. Razen tega na naših ladjah z ničemer niso urejeni specialni delovni odnosi, svojstveni samo v pomorski službi, ki so neobhodno potrebni radi ohranitve reda in discipline na ladjah. Postopek na ladjah s pomorščaki je izobutit vsak čut pravčnosti in človečnosti, ker ni za današnje potrebe urejenega pravilnika o disciplini na brodu, tako, da zapovednik, častnik ali močnar medsebojne odnose in spore rešuje vsak na svoj način.

Od leta 1923. do 1927. je bila za naše pomorščake temna perioda. Namesto izdelave pomorsko-socialnega zakonodajstva paralelno z razvitkom naše trgovske mornarice, pomorščaki so izgubili tudi one pravice in pravičen postopek, ki je bil normiran s predvojnim »dobrim pomorskim običajem«, kot vse ono, kar so uživali pred štrajkom. Tako so brodovlastniki ukinili delovne delovne pogoje, ki so vsaj nekoliko regulirali delovne pogoje, posebno delovni čas in prekomerno delo. Ukinili so celo one beneficije, ki brodovlastniki niso materialno niti najmanj obremenjevali. Država je odpravila specialni referat za socialna vprašanja pomorščakov v ministrtvu socialne politike, odpravljene so bile specialne inspekcije dela za morsko plovidbo, tako da imamo danes večino parobrodskih društev, ki s svojimi posadkami sploh nimajo nobenega delovnega dogovora.

Pod pritiskom takega položaja so pomorske stanovske organizacije začele postavljati zahteve za ureditev socialno-ekonomskih vprašanj naših pomorščakov, vse to pa s stališča, da je naša trgovska mornarica dosegla zadovoljajočo prosperiteto, za katerega so največ žrtve dali sami pomorščaki, četudi so bili brez vsake socialne zaščite in zelo nizkih plač.

Po velikem naporu in s mnogimi pre-

stavkami, ki so se s strani pomorskih stanovskih organizacij pošiljale naslednjim činiteljem, se je 10. in 11. novembra 1928 vršila prva anketa, na kateri so zastopniki pomorsko-stanovskih organizacij razložili predstavnikom oblasti slabo stanje pomorščakov in predložili konkretne socialno-politične zahteve. 29. marca 1929 se je vršila druga konferenca, na kateri se je zaključilo, da se vprašanje izroči v pretes posebnih strokovnih komisij, ki se je prvič in poslednjič sestala 5. maja 1930. leta. Na ta način so vsa vprašanja socialne zaščite našega pomorskega osebja ostala še nadalje nerešena. Izgovor zato je bil, da je pomorstvo v krizi. Vredno je pripomniti, da se tudi danes, torej še v času gospodarskega zastoja, v vseh kulturnih pomorskih državah regulirajo odnosi med brodovlastniki in pomorskim osebjem, in da ne vladajo fevdalni odnosi kot pri nas, da se delajo moderni zakoni in predpisi o pomorstvu, četudi njihovo pomorsko brodarstvo težje prenaša posledice krize kot naš!

Razen tega vlada med našimi pomorščaki, posebno med častniki, veliko ogorčenje in to radi tega, ker se sluga parobrodskih društev danes boljše plačuje kot zapovednik ladje, ki opravlja službo največje odgovornosti, in ki je prisiljen živeti na dveh krajih, na ladiji in to po več let, kot hraniti svojo družino.

Potrebno je, da država nudi pomoč našemu pomorskemu brodarstvu. Enako je potrebno, da začne voditi račun o 1600 brezposelnih mornarjih in 150 častnikih, ki so še nedavno bili zaposleni.

Vprašanje socialne zaščite pomorščakov je potrebno rešiti že zato, ker naša država ravno s svojo trgovsko mornarico prihaja v dotik z ostalimi pomorskimi državami, kjer socialne uredbe na ladiji lahko služijo v sramoto ali ponos!

Naša trgovska mornarica bi morala biti v inozemstvu propagator civilizacije, kulture in socialnega napredka, a ne objekt, ki nam več škodi kot koristi na ugledu in političnem prestizju naše zemlje.

Milijonske vloge, ki jih vsako leto naš primorski narod daje za našo mornarico, bi morale prinesiti realne koristi vsem pomorščakom, ker je to v interesu popolnega socialnega in ekonomskega zavarovanja naših pomorcev.

Naši pomorščaki pričakujejo, da vsaj to pot niso zaman njih prizadevanja. Na mornarskem zloru v nedeljo 8. t.m. bomo čuli o tem vprašanju govoriti predstavnika pomorskih stanovskih organizacij, kapetana Marka Kurtinija, Apelinamo na vsi slovensko javnost na njen socialni čut in pričakujemo, da se udeležijo mornarskega zbora ob 17 uri v dvorani OUZD.

Iz Celja

—c Proslava kraljevega rojstnega dne v Celju in okolici. Mestno poselavstvo razglašalo: V petek 6. t. m. praznuje Nj. Vel. kralj Peter II. prvič svoj rojstni dan kot kralj Jugoslavije. Kakor po vsej državi, se bo tudi v Celju proslavil ta dan na slovesen način. Drevo pridržijo celjska nacionalna in kulturna društva po vrtoku in bakladi. Zbirališče ob 19. na Glavni. Občinstvo mesta Celja je vselejno da se udeležijo povorke in da se dvori okraši svoja poslopja z državnimi zastavami, v vseh ulicah, kjer se bo pomikala povorka, pa okraši in razsvetli izložbe in okna. V trgovskih in obrtnih obratovnih mestih mora delo počivati ves dan. — Občina Celje-črniča postava vse hišne

poselastike, da danes in jutri okraši svoje poslopja s državnimi zastavami.

—c Sestanek upokojenega učiteljskega in Celja in okolice bo v soboto 7. t. m. ob 16. pri toz. Tomažu Grabu v Gaberju.

—c Sreško združenje trgovcev v Celju obvešča svoje člane, da ostanejo trgovine v petek 6. t. m., na rojstni dan Njegovega Vel. kralja Petra II. ves dan zaprte.

—c Tatovi koles so zadnji čas zopet pridno na delu. Tako so ukradli alifkar, skemu mojstru g. Stojanu Holobarju v Celju 500 Din vredno kolo znamke »Metore«, tov. štev. 198.327, evid. številka 2 — 11.163 — 3, dalje mesarskemu mojstru g. Ivanu Reicherju izpred neke go. stline na Kralja Petra cesti 1.000 Din vredno, rdeče pleksano možko kolo znamke »Waffenrad«, evid. štev. 2—11.933—3.

—c Tatovi koles so zadnji čas zopet pridno na delu. Tako so ukradli alifkar, skemu mojstru g. Stojanu Holobarju v Celju 500 Din vredno kolo znamke »Metore«, tov. štev. 198.327, evid. številka 2 — 11.163 — 3, dalje mesarskemu mojstru g. Ivanu Reicherju izpred neke go. stline na Kralja Petra cesti 1.000 Din vredno, rdeče pleksano možko kolo znamke »Waffenrad«, evid. štev. 2—11.933—3. Avgustu Kitaru iz neke veže na Glavnem trgu popolnoma novo, 1800 Din vredno, črno pleksano možko kolo znamke »Kosmos«, tov. štev. 5.100.977 in mehanskiemu vajenou Dominiku Grobelniku iz

neke veže na Dečkovem trgu črno pleksano možko kolo znamke »Perlekt« tov. štev. 613.006, evid. številka 2—9194—19. V noči od torka na sredo, četrte ure po polnoči, je stražnik iz Gosposke ulice ustavil 17 letnega cigana Ferdinanda Gartnerja, ki se je vozil z ženskim kolesom brez luči. Stražnik je pešal Gartnerja na stražnico, cigan pa je pustil kolo in pobegnil. Stražnik ga je dohitel v Gladališki ulici in odvedel na stražnico. Tam je cigan slejgaj priznal, da je kolo ukradel izpred neke gostilne. Policija je ugotovila, da je kolo last Amalije Kavalarije iz Levca pri Celju. Policija sumi, da je cigan ukradel še več koles.

—c Nogomet. V nedeljo 8. t. m. ob 16.30 se bo pričela na igrišču pri »Skalni« kletici zanimiva kvalifikacijski tekma med SK Korotanom iz Kranja in celjskim Atletiki. Tekma in revanšna tekma v Kranju bosta odločili, kateri izmed obeh klubov bo vstopil v podsavezno ligo.

Dve družbi mladih tatov

Kam zaidejo otroci, če starši ne pazijo dovolj nanje

Ljubljana, 5. septembra. V torko popoldne je stražnik na glavnem kolodvoru opazoval tri bore razpazane in okuštane fantiče, ki so se nekaj časa sumljivo sukali okrog postajnega poslopja, nato pa stopili k blaginji in stražnik je opazil, kako je najmlajši dejal: Prosim tri vozne listke za Lesce-Bled!

Radoveden je stražnik pristopil in fantiče pobral, odkod jim denar. Rekli so, da so ga dobili doma, a stražnik jim je na slepo srečo ni verjel. Namesto na Bled so morali fantiči na bližnjo stražnico. In tam je prišla na dan zanimiva storija, ki je dokaz moralne polvarjenosti in propadanja naše mladine, saj so vsi fantiči nezreli, stari 9, 10 in 11 let. Ti trije tički brez gnezda so bili namreč istega dne na viški mitnici, kjer so opazovali na vse strani in pazili na mitničarja. Zasnivali so namreč prav prebrisan načrt. Ko je mitničar stopil k nekemu vozniku, da utrži mitnino, se je eden fantičev naglo vthotopil v urad in pobral iz predala 130 Din, druga dva pa sta bila na straži. Neke ženska je tatvino opazila in opozorila mitničarja. Ta je naglo sedel na kolo in jo ubral za fantiči, ki so pa, vidče nevarnost, krenili a ceste na polje in izginiti v koruznem polju.

Na policiji so imeli fantiči takoj drzen nastop, da je policijski uradnik kar osupnil. Lagali so mu drzno v obraz in šete, ko jim je zagrozil, da pojdejo v temnico, so se udehli. Pri onem je uradnik našel sveženj ključev in fantič je zatrjeval, da so očetovi. Povabili so očeta, ki je pa dejal, da ključev nikoli ni videl.

Iz Maribora

— Slavnostna povorka. Maribor je vse pripravil, da čim slovesneje proslavi kraljevo rojstni dan. Sodeč po prijavah bodo na povorki in manifestaciji sodelovala vsa naša nacionalna, kulturna in ostala društva in vse korporacije, tako da bo na teh svečanostih udeleženo ves naš Maribor. Mariborčani, udeležite se v čim večjem številu povorke in manifestacije na Glavnem trgu, da bo v čast našemu Mariboru in da bo dostojno pričala o iskreni udanosti visokemu kraljevskemu domu in zlasti našemu mlademu ljubljensmu kralju Petru II.

— Seja mestnega sveta. Predsednik mestne občine g. dr. Lipold je za torko 10. septembra sklical IV. sejo mestnega sveta mestne občine mariborske s sledečim dnevnim redom: Oddaja del za gradbe deske meščanske in dekliške osnovne šole v magdalenskem predmestju.

— Pet let robije za poskušni umor. Včeraj dopoldne se je zagovarjal pred maribarskim malim kazenskim senatom 18-letni delavec Dezider Čuhuk, ki je obtožen, da je zaradi 30 dinarjev poskušil umoriti letos 26. maja v Salanecih pri Murski Soboti 64-letno prevzivalnico Julijano Temeljino. Počakal je v je v veži in jo napadel ter pričel daviti. Šele ko so prišli na starke krike ljudje, je mladi zločinec pobegnil. Toda nemirna vest ga je prisilila, da se je nekaj časa po dogodku sam javil sodišču. Čuhuk je bil po tajni razpravi obsojen na 5 let robije.

— Predzren vlomilec. Neznani storilec je v noči na sredo s ponarejenimi ključi vdrl v gostilno »Tržaški dvor« na Tržaški cesti ter odnesel gostilničarki Antoniji Babičevi za 150 dinarjev drobiža in večjo količino cigaret, tako da znaša škoda okoli 550 dinarjev. Za vlomilecem poizveduje policija.

— V drž. nižji šoli v Mariboru se bo pričelo šolsko leto 1935/36 dne 1. oktobra. Sprejemalci se bodo gojenici za enoletni tečaj in za prvi razred dvoletne šole. V obeh tečajih bo trajal pouk po 10 mesecev, in sicer od 1. oktobra 1935 pa do 31. julija 1936. Za sprejem v enoletni tečaj je potrebna s dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prošilci z ljudskošolsko izobrazbo bodo morali s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. Kandidati za sprejem v prvi razred dvoletne šole morajo dokazati, da so dovršili vsaj 2 razreda gimnazije ali realke oziroma 3 razrede meščanske šole. V obeh tečajih se bodo sprejemali predvsem oni kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, potem tudi sinovi malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji in slednjeje vsi ostali, ki čutijo v sebi poltice do gozdarske strobe. Kandidati, stari izpod 16 let in nad 24 let, se ne bodo sprejemali. Šola sprejme samo omejeno število gojencev, ker je združena s internatom. Oskrbniki za internat znaša mesečno Din 500.— Pridnim, strošnim in proslavim se bodo dovolila po možnosti do polovice prosta mesta. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. septembra 1935 pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Pravilno kolikovanim listnomošnim glavnim podatkom je

priložiti: 1. krestni list; 2. domovnico; 3. zadnja šolska izpovedila oziroma odpuščila; 4. uravnoteženo spravevalo za one prošce, ki ne prestopajo neposredno iz katke šole; 5. zdravniško izpovedilo, s katerim je dokazano, da je prošelec tolesno in duševno popolnoma zdrav za naporno gozdarsko službo in 6. izjavo staršev o domovni varnosti, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja.

— Nezgodna časopisna raznašalka. V soboto popoldne se je občutno poškodovala naša mariborska raznašalka 27-letna Ivanka Novakova. Na dvorišču je stopila na ostro črepanjo in si močno razrezala desno nogo. Morala je iskati pomoči pri tukajšnjih reševalcih, ki so ji nogo dobro obvezali, tako da je zvečer še lahko raznašala »Slovenski Narod«.

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek, 5. septembra katoličani Lavrencij, Nedeljka.

Jutri: Petek, 6. septembra katoličani Peregrin, Radonica.

Današnje prireditve

Kino Matica: Zena zapoveduje

Kino Ideal: Uspavanka

Jutrišnje prireditve

Kino Matica: Zena zapoveduje

Kino Ideal: Uspavanka

Dežurne lekarne

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta, Hočevar, Celovška cesta 62., Gartner, Moste — Zaloška cesta.

Jutri: Dr. Kmet, Tyrševa cesta, Trnkovec

ded, Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova 7.

Slovensci v Ameriki

Tragične smrti je umrl blizu Shaybogaana Lojze Grabnar, star 43 let. Bil je že davno bolen in brez dela, kar ga je duševno zelo potrklo. Nekoga večera je izpustil svojo ženo, da mora z doma. Ker se je zdelo ženi njegovo vedenje sumljivo, je izjavila, da gre z njim. Odpotljala sta se z avtom proti mestu in spetoma ji je povedal, da si bo končal življenje. Ko sta prispela do zapuščenega kamnoloma tik pred mestom, je moč ustavil avto in stekel proti kamnolomu, žena pa za njim. Hotela ga je zadržati, pa je še njo potegnili za seboj, da sta obe padla v kamnolom napolnjen z vodo. Žena se je v udarjenem hipu ujela za skalo in zlekla iz vode, Grabnar je pa utonil. — V Claridge je postal žrtve avtomobilske nesreče Milha Pušnik, ki zapušča ženo in tri odrasle hčere. — V Clevelandu se je poimeno pomorščak Jože Nemeč, star 48 let, dom iz Velike Poljane v Prekmurju. Nekaj dni prej mu je umrla žena, ki jo je medela klap. Doma je bila iz vasi Hutke pri Dolnji Lendavi.

Umrl so v Claridge Vincenc Sealer, Mitja Rogina in Ivanka Sakuha, v Lorainu Mirja Kliner, stara 75 let, doma nke ob Skofje Lake. — V Bortonu Janez Rodina, doma od Sv. Antona v Poljanah dolini. — V Clevelandu Anton Rodič, star 67 let, doma v Jurke vasi pri Straži na Dolenjskem in Rozalija Čarovič, rojena Bukar, doma iz vasi Novaki pri Ribniku. — V Realianca pa Lujka je Kalen, stara 59 let, doma iz Pušnih pri Štupju.

Svečana otvoritev jesenskega velesejma

Pomembne besede bana dr. Puca in podbana dr. Pirkmajerja —
Jadranski značaj prireditve

Ljubljana, 5. septembra.
Jesenska velesejmska razstava je otvorjena. Ogromno delo za jadransko razstavo je končano in prireditelji gledajo lahko s ponosom na njo. Slovesna otvoritev velesejma dopoldne je bila pravi praznik bele Ljubljane ter izraz čiste radosti, da smo z uspehom končali tako veliko delo.
Za pred 10. so se zbrali na velesejmski zastopniki vse naše javnosti. Takoj se je poznalo, da je otvoritev letošnje jesenske prireditve ne le gospodarski, temveč tudi pomemben kulturni dogodek. Ves prostor pred uradom je bil zaseden. Med številnimi odličnimi gosti so bile tudi množice ljudstva, kar je dalo slovesnosti demokratičen značaj. Ko je prišel zastopnik kralja, divizionar Peter Nedeljkovič, je vojaška godba zaigrala pozdrav.

Govor predsednika velesejma

Otvoritvene besede je spregovoril predsednik velesejma Fran Bonac:
Dvakrat na leto me zadene prijetna in častna dolžnost, da vas pozdravljam kot domačin na velesejmu. Spominjam se, kako smo v preteklih letih razstavljali na velesejmu. Spominjam se, kako smo v preteklih letih razstavljali na velesejmu. Spominjam se, kako smo v preteklih letih razstavljali na velesejmu.

Danes se je zbrala odlična gospoda, da prisostvuje slavnostni otvoritvi. V naši sredi je poslanec Nj. Vel. kralja Petra II., zastopnik kraljevske vlade, hrabre vojske tujih držav, univerze, senata, državnih samoupravnih oblasti in občin ter gospodarskih organizacij. Posebno v čast mi je pozdravitel odposlanec Nj. Vel. kralja g. divizijskega generala Petra Nedeljkoviča. Pozdravljam bana dr. Dinka Puca kot zastopnika predsednika vlade, notranjega ministra in ministra za trgovino, brigadnega generala Pekića kot zastopnika ministra vojne in mornarice, direktorja Cugmusa kot zastopnika prometnega ministra, načelnika Breznika kot zastopnika prosvetnega ministra in dr. Orla kot zastopnika nega ministra in dr. Orla kot zastopnika ministra brez portfelja dr. Kreka.

Predsednik je pozdravil še druge odlične goste, kakor je nadaljeval:
Jesenska velesejmska prireditev je prirejena pod geslom našega Jadrana. Razen tega se predstavljajo naši arhitekti s krasno arhitektonsko razstavo, agilno društvo »Živalci« s razstavo malih živali, sanitarna je razstava esperantistov in naših mladih smučarjev, prav dobro je pa zastopana v manjšem obsegu naša industrija in obrt, ki jo krova pohištveno mišarstvo.

Ker kraljuje na naši jesenski prireditvi »Naš Jadran«, prosim g. predsednika Ob. lastnega odbora JS dr. Otmarja Pirkmajerja, da prevzame besedo.

Govor podbana dr. Pirkmajerja

Pred mikrofoni je stopil podban dr. Pirkmajer ter spregovoril: Srečen sem, da imam čast kot predsednik Ob. lastnega odbora JS ves pozdravitel ob otvoritvi jadranske razstave. Držna je bila za misel prirediti jadransko razstavo v zadnjem, kjer ni dovolj razstavnega gradiva, saj smo oddaljeni od morja 360 km po železnici. Toda požrtvovalnost in ljubezen do našega morja sta premagali vse težave. Načrti za pomorsko razstavo so bili plod zamisli navdušenih straharjev in so se uresničili, denarne težave smo pustili ob strani, ker smo mislili, da nas bodo upoštevali merodajni činitelji. JS je priredila razstavo v želji, da se predstavi pred široko množico o priliki svojega kongresu kot idejna čuvarica morja in kot organizacija, ki je prepričana in vredna da velopri njene stranske vrste sleherni Jugoslovani. Ni velike Jugoslavije brez morja. Tudi mi ne moremo živeti brez njega, zato čuvajmo naše morje. Jadranska razstava naj dokáže, da naše morje neprecenljivo zaklad, če bo zalede pravilno povezano z njim, če bodo dograđene in urejene prometne žive. Naj se vsak zaveda tega prevažnega vprašanja, ki od njega zavije naša lepša bodočnost.

Pregledali boste 7000 razstavljenih predmetov in soditi. Naša razstava je kot vrsta jadranskih koral, saj se seetjoji iz 16 med seboj povezanih razstav.
Govornik se je zahvalil vsem, ki so sodelovali pri razstavi, predvsem vojnomu ministru, oblastim, izvršnemu odboru JS in upravi velesejma. Govor je zaključil: Jadranski razstavi je največje priznanje, da je prevzel pokroviteljstvo naš mladi vladar, Nj. Vel. kralj Peter II. Pozivam vas, da mu zakličemo trikratni živio.

Govor bana dr. Puca

Navzoči so se odzvali z vzklikom, kakor je godila zaigrala državno himno. Pred sednik velesejma je prošil zastopnika vlade, da otvori velesejem, nakar je stopil pred mikrofoni ban dr. Dinko Puc.
Izredna čast mi je, da morem pozdraviti to jesensko gospodarsko prireditev ljubljanskega velesejma v imenu ministrskega predsednika, g. dr. Stojadinovića, v imenu notranjega ministra, g. dr. Korošca in v imenu ministra za trgovino, g. dr. Vrbanića. ki so me pooblastili, da jih zastopam in njihovo odločnost opravičim. A tudi osebnost mi je v radost, da morem prisostvovati prireditvi, ki je sicer en sam člen v dolgi verigi sličnih prireditev toda, ki se letos znova odlikuje po svoji pestrosti zanimivosti in ki nam zopet odkriva celo

vrsto naših gospodarskih panog. Še vedno živimo v času, ko je zasebna inicijativa in samopomoč prvenstvena gibalna sila v narodnem gospodarstvu in zato smo hvaležni za vsako dobro idejo, za vsako pobudo, za vsak korak, ki je storjen v smeri pospeševanja in ojačevanja gospodarskega življenja.

To velja predvsem tudi za prireditev Jadranske razstave. Jadranska straža, ki je to razstavo priredila, ni samo patriotska organizacija, ki prireja manifestacije in vzgaja mladino v ljubezni do domovine, marveč je organizacija eminentno gospodarskega pomena, ki ima namen predložiti narodu pomen in važnost morja ter vse možnosti njegove gospodarske eksploatacije. Da je taka propaganda potrebna, nam kaže naš zgodovina naše države. Ne moremo reči, da smo v letih njenega obstoja izkoristili vse možnosti, ki nam jih daje obširna morská obala. Ne zadošča za razvoj naše države samo dostop do morja, treba je imeti tudi smisla za njegovo gospodarsko izkoriščanje. Morje pomeni neskončno povečano državno površino, pomeni zvezo z vsemi kraji sveta, pomeni ogromen kapital in silno bogastvo, ki ga je treba samo dvigati. To bogastvo gre ne v milijone, marveč v milijarde, kar je razvidno iz tega, da gubi samo Slovenija zaradi pomanjkanja zveze z morem letno najmanj 150 milijonov dinarjev. V nadi, da bo tudi ta razstava pripomogla k pravilnemu razumevanju naših najvažnejših gospodarskih problemov, da bo pomagala izpremeniti miselnost naših v gospodarstvu odločujočih činiteljev, čestitam prirediteljem ter preglajam razstavo za čvrtino.

Po banovem govoru so si odlični gostje ogledali razstave ter so bili vprav vznemirjeni na jadranski razstavi. Množice so takoj preplavile velesejmske

Dr. Otmar Pirkmajer:

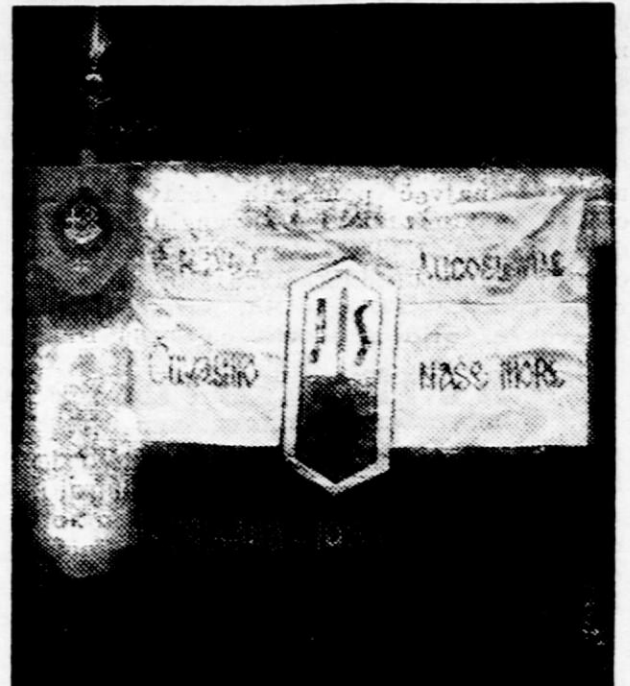
Naš Jadran

To je geslo letošnjega Ljubljanskega velesejma. Oblastni odbor Jadranske straže, ki bo od 5. do 9. septembra v Ljubljani gotovo ni mogel najti primernejšega načina, da pripravi kongresu Jadranske straže, ki bo od 5. do 9. septembra v Ljubljani, veličastni okvir, kakor da je dal naši največji jesenski gospodarski prireditvi svoje posebno obeležje z jadransko razstavo.

Vsi, ki poznajo podrobnosti takih prireditev, se bodo čutili pogum, s katerim so se prireditelji lotili dela in priprav. V minulih desetletjih smo redko doživeli polizkuse predstaviti Jadran občinstvu s primerno razstavo. Leta 1912 se je priredila na Dunaju znamenita jadranska razstava (Adria-Ausstellung), letos spominja pa je italijanska vlada ob ogromnih denarnih žrtvah pripravila v Trstu slično prireditev. Leta 1925 ob otvoritvi liške železniške proge je poskusil Split pokazati zanimivost našega Jadrana. Pred nekaj leti je Sušak hotel prirediti jadransko razstavo v večjem obsegu, pa se je končno zbal ogromnih izdatkov, ki bi bili zvezani s tako prireditvijo, ker ni bilo mogoče dobiti potrebne podpore s strani poklicanih javnih faktorjev. Oblastni odbor JS v Ljubljani se je s svojim agilnim razstavnim odborom z g. dr. Dularjem na čelu pred več meseci lotil z vso energijo dela, ker je hotel pokazati, da se vendar dajo prebroditi vse težave, ki se stavljajo na pot tem podvigom. Priznati moramo, da smo večkrat že skoraj obupali ter smo bili na tem, da svojo namero opustimo, ker smo povodom predpriprav doživljali eno razočaranje za drugim. Zlasti nas je zbolelo, da nismo našli potrebnega razumevanja niti na samem Primorju, kjer je izgledalo, da se je vse zaklelo proti jadranski razstavi v Ljubljani. Ko smo zvedeli, da bomo ostali brez sleherne denarne podpore s strani vlade, smo se morali sprijazniti celo s tem, da prevzamemo ves materialni riziko na svoja ramena. Pri takem položaju ni čuda, da smo postajali malodušni in ako nas ne bi dvignila odločitev ministra za vojsko in mornarico gospoda generala Petra Živkovića, da se kraljevska vojna mornarica ob svojem stroški udeleži jadranske razstave, bi jesenski velesejem imel najbrže svojo običajno obliko in jadranska razstava bi se morala preložiti na boljše čase.

In zakaj navajam vse to? Ne radi rekriminacij in očitkov! Radi tega, da naše občinstvo opozorim, da se težave dajo prebroditi edino z ljubeznijo do stvari, s požrtvovalnostjo in s pridnimi rokami ter neumornim delom. Prepričan sem, da bo naše lelo rodilo uspehov! Naj bo to v bodrilo vsem, ki v današnji težki dobi vse prerado klonjejo in nergajo, mesto da bi vztrajali pri delu, ki končno mora roditi sadove. Naj bo naša jadranska razstava svelela točka na zastrtem obnebu in zanesljiva nada na boljše bodočnost ter gospodarsko silo naše prekrasne domovine.

ima nacionalno gospodarski pomen. Naša država uvaža volno, ker nimamo dovolj surovine za tekstilne izdelke, čeprav a pri nas ni pogoji za največji razvoj ovčereje. Treba je le smotrno, umne ovčereje in organizirane notranjega trga. Ovčereji so bili doslej prepričani sami sebi, neorganizirani in brez vsakega strokovnega vodstva. Izkazalo se je, da bi s pravilno odibro plemenskih živali lahko dosegli, da bi solčarska ovca dajala tako dobro volno, ki bi ne zastajala niti za slovito avstralsko volno. Zelo je treba umne reje. Društvo je začelo propagirati rejo solčarske ovce, da bi zbudilo zanimanje in razumevanje za to prevažno kmetijsko panogo v javnosti in pri vseh, ki so dolžni podpirati umno živinorejo. Ne gre le za korist kmetu. Tekstilni izdelki bi se lahko pocenili, od česar bi imeli koristi vsi. Pri nas se je začel naglo razvijati zimski sport, toda volneni izdelki so dragi za jih pa nadomestjajo strogo. Od razmaha zimskega sporta bi lahko imela kmet in obrtnik mnogo večje koristi, ko bi bila organizirana ovčereja ter prireja volne. Pisce se zavzema za sistematično odibro živali po znanstvenih vidikih. Treba bi bilo mikroskopsko preiskati volno posameznih živali in na podlagi rezultatov odbrati plemenske živali. Vsega tega sveda društvo ne zmore, zato pa naglašajo pisce, da ne gre za lokalne lokalne interese, temveč, da nas embiio gospodarski, socijalni in narodnostni razlogi, da bi se za stvar odločno zasveti podpiranci.

Zastava, ki jo je podaril mladi kralj Ljubljanskemu oblastnemu odboru JS

Arhitektonska ureditev sejmišča

Naš velesejem se zadnja leta klibu križi razveseljivo vzdržuje. Ne samo, da se uvrščuje po svoji gospodarski važnosti, temadljivost vodstva mu zna vsako leto vtisniti kakšen poseben pečat, ki vzbuja zanimanje in vedno zopet privablja množice. Posebno jesenski sejem se odlikuje po svoji vsako leto drugačni zanimivosti in privlačnosti.
Letošnja jadranska razstava, ki bi se sama po sebi bila za obiskovalce posebnost valjvala, pa je dala vodstvu priliko, da važnost te razstave še posebej poudari s obsežnimi arhitektonskimi novostmi, ki dajejo doseganju sicer dosti zaničnimu sejemskemu prostoru in njegovega preobčujanja čisto nov obraz. Arhitektonska ureditev sejmišča bo po svoji monumentalnosti in velikopoteznosti dosegala vsako podobno napravo v inozemstvu.

Ker je jadranska razstava glavna prireditev na jesenskem velesejmu in je pri nas prva v tem obsegu, je bilo treba to poudariti. Zato je vodstvo pokazalo veliko skrb za zmanjšanje dekoracije sejmišča os. razstavnih prostorov.
Za glavni vhod nam z ladijskim mostičkom v sredi, ki je priključen na veliki jambor v sredini, ter levim in desnim zaključkom ograje z rešilnimi pasovi in znaki JS. poudarja dominantno razstavo. Originalna zamisel projekta ob glavnem vhodu vzbuja že danes obilo zanimanja in nad vse posrečeno vzbudi v obiskovalce že takoj, preden stopi na sejmišče, potrebno razpoloženje.

Takoj ko stopiš na glavni sejmski trg ob glavnem vhodu, spet presenečen obetaš. Namesto Merkurja, čigar kip se je dvigal sredi tega prostora, se je pojavil velik, 12 m visok svetilnik, ki bo ponoči razsvetljeval z vrtečim se reflektorjem velesejmske objekta ter bližnje okolice. Svetilnik, ki je prav takšen, kakršne vidimo ob morski obali bo tedaj privlačnost zase, zlasti ponoči bo maračkom vzbujal prijetne spomine na počitnice ob morju.

Oba stranska velika paviljona na levi in desni sta dobila docela novo pročelje, ki je prav zanimivo zaradi dekorativnih elementov. Dvigajo se namreč mogočniti ladijski kljunji, za njimi jambori, pod njimi pa kot efekten zaključek rešilni pasovi. Efektivnost teh mogočnih in prav svojevrsnih pročelij je presenetljiva.

Vtis, ki ga bo tako monumentalno prenovljeno sejmišče napravilo na vsakega obiskovalca že takoj ob vstopu na sejemski prostor, se bo še posilobil ob obiskovanju paviljonov, ki niso nič manj obsejni in dekorativni in bodo nudili vsakemu obiskovalcu mnogo presenečenja.

Lahko trdimo, da nam bo arhitektonska razstava zlasti glede na njeno zunanjo arhitektonsko ureditev v ponos pred tujci, ki bodo prišli na naš velesejem. Nam pa bo to dokaz, da tudi mi zmoremo, monumentalnost, ki jo zahteva čas nameste okorne majhnosti, ki nam je v kvar na vseh koncih in krajih. Velesejem je dal v tem pogledu dober vzgled, ki je vse pohvale vreden.

Delo za malega človeka

Zelo redki so, ki bi delali za malega človeka, kajti to delo je istovetno s pravo požrtvovalnostjo. In kdor je še dandanes nesebičen, požrtvovalen, mora biti pripravljen na to, da mu bodo nesebični inžepali s kolom ter da ga bodo celo javno proglasili za norca. Pred leti se je pri nas ustanovilo društvo, ki se je zavzelo, da bo zastopalo praktično interese malega človeka. Ta mu bo pomagalo z organizacijo ter razširjenjem reje malih živali pri nas. Toda društvo »Živalci« bi skoraj pokopali, če preden si je priborilo pravico do življenja. Zdejpa »Živalci« neprestano napreduje, kar sprevidimo že na njeni razstavi na velesejmu. Te dni je izšlo tudi društveno glasilo, ki programatično, možgato zagovarja interese rejcev malih živali ter zavzema našelno etališče glede organizacije malega živinorejstva.

Obširen članek je zlasti posvečen vprašanju reje solčarske ovce in ovčereje sploh. Iz njega sprevidimo, da ne gre le za gospodarsko vprašanje, temveč za stvar, ki

ima nacionalno gospodarski pomen. Naša država uvaža volno, ker nimamo dovolj surovine za tekstilne izdelke, čeprav a pri nas ni pogoji za največji razvoj ovčereje. Treba je le smotrno, umne ovčereje in organizirane notranjega trga. Ovčereji so bili doslej prepričani sami sebi, neorganizirani in brez vsakega strokovnega vodstva. Izkazalo se je, da bi s pravilno odibro plemenskih živali lahko dosegli, da bi solčarska ovca dajala tako dobro volno, ki bi ne zastajala niti za slovito avstralsko volno. Zelo je treba umne reje. Društvo je začelo propagirati rejo solčarske ovce, da bi zbudilo zanimanje in razumevanje za to prevažno kmetijsko panogo v javnosti in pri vseh, ki so dolžni podpirati umno živinorejo. Ne gre le za korist kmetu. Tekstilni izdelki bi se lahko pocenili, od česar bi imeli koristi vsi. Pri nas se je začel naglo razvijati zimski sport, toda volneni izdelki so dragi za jih pa nadomestjajo strogo. Od razmaha zimskega sporta bi lahko imela kmet in obrtnik mnogo večje koristi, ko bi bila organizirana ovčereja ter prireja volne. Pisce se zavzema za sistematično odibro živali po znanstvenih vidikih. Treba bi bilo mikroskopsko preiskati volno posameznih živali in na podlagi rezultatov odbrati plemenske živali. Vsega tega sveda društvo ne zmore, zato pa naglašajo pisce, da ne gre za lokalne lokalne interese, temveč, da nas embiio gospodarski, socijalni in narodnostni razlogi, da bi se za stvar odločno zasveti podpiranci.

List ima še mnogo važnega gradiva, ki mora zanimati slehernega rejca in vsakega, ki se zavzema za koristi malega človeka. Društvo je tudi izreklo odločno besedo glede razpoloženosti med rejci ter se izjavilo, da je nezdrav pojav, ker se zadnje faze ustanavlja toliko društev za rejo malih živali brez dovolj jasnega programa, brez potrebe in, kakor zmeki kažejo, samo zaradi nekega nekega politike. Radi bi skodovali »Živalci«, ki si je pri nas edina res zaslužila legitimacijo zastopati reje malih živali, saj je dokazala a svojim delom, da hoče le delati, pomagati ljudem in organizirati pri nas amoteno rejo malih živali brez politike in koristoljublja. Društvo je društvo in ne pridobitno podjetje s kadrom koristolovcev, ki bi radi živali na račun revnih ljudi! — List ureja društveni predsednik A. Lap.

Nova šola

Novo mesto, 4. septembra.
V nedeljo je bila nova šola svečano blagoslovljena in otvorjena. Ime je dobila po najmlajšemu članu naše kraljevske rodbine kraljeviču Andreju. Po cerkvenem opravičilu, ki je bilo opravljeno v podružnični cerkvi v Smolenji vasi in kjer je daroval sv. mašo smihelski župnik g. Turk Viktor, so se ljudje napotili k novi šoli na Mali Slatnik, kjer so bili že pred 11. uro zbrani zastopniki tuk. politične uprave, sodni ki, krajevni činitelji in zastopnik banške uprave. Lep otvoritven nagovor je imel predsednik krajevnega šolskega odbora g. Hren Josip, ki je uvodoma pozdravil udeležence lepe proslave, zlasti se zastopnika banške uprave, ban. šolskega nadzornika g. Skulja, sreskega načelnika g. Antona Krajčeka, nadzornika g. Vizjak Cirila, župnika g. Turka in ostale. Govornik je izrekel najtoplejšo zahvalo vsem lokalnim činiteljem, ki so prevzeli skrb, da se je šola po tolikih letih končno vendar dograđila in izročila svojemu namenu. Svoj govor je zaključil z vzklikom mlademu kralju Petru II. Govorili so še zastopnik banške uprave g. Skulja, srez. šol. nadzornik g. Vizjak, šolski upravitelj v Šmihelju in poslovođa kr. šolskega odbora g. Kulan in učitelj g. Melčijor Dacar.

Ko je smihelski župnik g. Turk Viktor blagoslovil poslopje, je predsednik kr. šolskega odbora g. Hren izročil ključno šote, učitelja g. Dacarja, ki je z zaklenjem okrajano šoto otvoril. Pri slavnosti so sodelovali tudi pevci. Odposlani sta bili brezovski na kraljevič dvor in ministru prosvete. Ljudje so si ves dan ogledovali posvetno, lepo šolsko poslopje. Popoldne pa so bili udeleženci proslave gostje stališne tvečice V. Vrhovnik, ki jim je podelila malo zakusko. Ob tej priliki je bilo izrečanih tudi več prirediteljnih zdravij.

Študijski za graditvijo šole, ki je tuzgorednica, so bili povotno proračunani na Din 543.000. Zaradi opustitve nekaterih del, pa so se stroški zmanjšali za okroglih Din 200.000. Za novo šoto so moramo zahvaliti banški upravi, ki je po posredovanju sedanjega župana smihelstopilne občine, g. Josipa Matka, dovolila brezotrožno posojilo v znesku Din 60.000. Največjo skrb za šoto pa je prevzel sedanji kr. šolski odbor, ki nas predstavlja pos. Hren Josip iz Potov vrha, dočim so bili prvi propagatorji te prepovedne šole v leta 1913 še pok. pos. Roharman, šolski nadzornik Turk in pa takratni vodja šole v Šmihelu, pok. nadučitelj Gebauer.

Borzna poročila.

Carib. Beograd 7, Pariz 20.26, London 15. 20.75, New York 307.1250, Bruselj 51.69 Milan 25.04, Madrid 41.9750 Amsterdam 207.65, Berlin 123.40, Dunaj 57.40, Praga 12.7050, Varšava 57.9250, Bukarešta 234.

SPORT

Plavači Ilirije v Erecu noviju

Ereconovi, 4. septembra.
Pred rekordnim številom gledalcev je bila sinoči nočna plavalna tekma med državnim prvimotom Ilirije in domačim Jadrantom. Tekma so dale naslednje rezultate:
100 m prosto: 1. Zihnerl (I) 1:04.8, Ila (J) 1:05.4, 100 m prsno: 1. Cerer (I) 1:21.6, 2. Bernsi (J) 1:25.6; 50 m prosto juniorji: 1. Jodič (J) 28.5, 2. Demonte (I) 29.2; 50 m hrbtino ekshibicija: Wilfan (I) 31.4; 50 m prsno ekshibicija: Hribar (I) 35; 5x50 m prosto: 1. Ilirija Mihalek, Demonte, Cerer, Zihnerl, Wilfan) 2:25. Wilfan je plaval 26.2, kar je mnogo bolje kakor državni rekord. 2. Jadran 2:27. V waterpolu je Jadran premagal Ilirijo 3:2 (1:1). Ilirija je nastopila brez Fuxa, ki je moral odpotovati v Ljubljano. Tekma je sodil Križič iz Dubrovnička.

Sportne prireditve v Trbovljah

V soboto in nedeljo je priredil tukajšnji Delavski atletski športni klub (DASK) v večjem obsegu sportne tekme, ki so pokazale vsestranski napredek športnega pokreta v naši dolini. Tekme so se pričele že v soboto popoldne z zanimivim turnirjem, ki pa je nekoliko trpel radi odločnosti nekaterih boljših igralcev, ki so bili nujno zadržani. Vreli je bilo treba izpopolniti z rezervami, ki pa so postavile posameznih klubov vidno oslabile. V tem turnirju je zmagal znani in agilni SK Retje, ki je dobil kot zmagovalce lično diplomu. Popoldne so nastopili juniorji. Med posameznimi klubi se je razvila živahna borba, v kateri je zmagal SK Amater ter si pridobil diplomu. Zvečer napovedana plavalna tekma je iz tehničnih razlogov odpadla, prav tako tudi takljadna šaleta, za katero se je javila le šaletna vrata prirediteljev.

V nedeljo dopoldne ob 10. uri pa je bila športna konferenca D.N.S.P., na kateri se je razpravljalo o enotnem nastopanju športnem pokretu delavskih revirjev, vendar ni bilo doseženo potrebno soglasje. Sledil je odhod na igrišče SK Trbovlje, kjer so se nato odigrale lahkoteketske tekme med domačini in ljubljanskimi klubi. Pri teh tekmah so zmagali ljubljanski športniki ter prejeli tudi diplomu.

Za nedeljo popoldne napovedane tekme so bile spremenjene, ker se tekmovalci nista udeležila SK Hrastnik in SK Rudar iz Hrastnika. Tudi tokrat so morali domači klubi izpolniti vsled nesporazumov nastalo vrzel v programu. Popoldne ob 16. uri je priredila delavska godba koncert pri igrišču, kar je razpoloženje športovca in občinstva še dvignilo.

Sledila je ob 17. uri glavna nogometna tekma med reprezentanco Ljubljane in I. moštvo DASK-a Trbovlje. V končnici je zmagala Ljubljana z 1:2 »DASK« je igral požrtvovalno in smiselno, tako da je bil trdn orah Ljubljane, ki je pričakovano ugnel in v častni rezultat Sotil je g. Božič objektivno.

iz Kranja

Kranjska gasilska tombola senzacijna Goranjske, bo letos v nedeljo 22. septembra. Glavni dobiček bo zopet avtomobil dalje pohištvo, kolesa in kot vedno še polno drugih lepih dobičkov. — Vse priprave so v polnem razmahu in je pričakovati, da bo tombola v Kranju zopet prireditelj, na kateri se zbere vsa Goranjska tja do Ljubljane in še naprej. O podrobnosti bomo še poročali.

Vašno sa davkoplačevalce. — V občinski pisarni so od 1. do 9. sept. na vpogled seznanili o davčni osnovi vseh zavezančev. Davčni odbor bo o teh osnovah razpravljaj na trgovske obrate 19. in 20. sept. za obrtne obrate 27. in 28. sept., za gostilnišarstvo 3. okt., za zdravništvo 5. okt., za advokate in letnarstvo 9. za industrijska podjetja pa 8. okt. t. l. Seje se bodo pričele vsak dan ob pol 9. uri.

Trgovsko gibanje. Letos poteka 15 let, odkar je bil ustanovljen v Kranju trgovski gremij, sedaj združenje trgovcev, ki je najpomembnejša slovenska organizacija Kranja in kranjskega srezu. Vas čis mu predseduje tovarnar g. Franjo Sirc, ki je a svojimi neštetiimi uspešnimi intervencijami na pristojnih mestih napravil svojemu združenju velike usluge. — Za svoj jubilej je združenje izdalo posebno knjižico, kateri je uredil tajnik g. Kožman. — Knjižico se vednoje poleg občinskega letnega poročila o 15 letnem delovanju organizacije tudi kmetijske darovnega, obratnega in taksnega zbirana a najpomembnejši in najvažnejšimi dobički. — Tudi leoni trgovini, industrijski in obrtni areti in strokovnemu šolstvu so posvečena posebna poglavja. — Brošura je predvsem namenjena vsem članom združenja, ki bo imelo svoje 10. redno skupščino v četrtek dne 19. sept. ob 18. uri v gledališki dvorani Narodnega doma. Zedeži bi, da bi bila vse ostale kranjske etanovske združenja na tako zgodnji vikini, kot je trgovsko kranjskega srezu.

Kranjski akademiki anejaio društvo. Ze neka črtat so se hoteli kranjski akademiki organizirati. Pred davnimi leti je taklo društvo že obstajalo. Sedaj pa se pripravlja novo. — V soboto 7. sept. ob 8. uri zvečer bo v veliki dvorani pri Peterlinu ustanovni občini zbor »Jugoslovenskega akademikega društva v Kranju«. Društvo bo šlo približno 60 - 80 akademikov in akademikov iz to a Kranju ter bližnje okolice.

Galantni moš

Zena: No, mošček, kaj praviš k moji novi obleki?
Moš: Oblezi se, No, pa si res lepa v nji — od zadaj si taka, kakor bi bila spredaj lepa.

Ogiva malaga

— Lepo je, da ste skodili tako visoko in posrežba se običajno v vodo ter rešili potapljajočega se nevarneža.

— Da, lepo je bilo to, samo rad bi vedel kateri lipov me je gajnal v vodo.

DNEVNE VESTI

— Letalski kongres v Dubrovniku. Po ročali smo že, da bo 9. t. m. evančo otvorjen v Dubrovniku jubilejni kongres Mednarodne aeronaftične zveze. Ta kongres je za našo državo velikega pomena, saj je naš Jugoslavijo doletela visoka čast, da bo imela ta odlična mednarodna ustanova svoj 30. kongres na obali našega Jadrana. S tem dobimo našo vojaško in civilno letalstvo največje priznanje. Na kongres prispe mnogo odličnih pilotov in zaslužnih propagatorjev letalstva. Koliko važnost pripisuje naša država temu kongresu, je razvidno iz tega, da bo zastopal kneza-namestnika Pavla maršal dvora in naš novi poslanik v Londonu Slavko Gjurić, kongres bo pa osebno otvoril vojni minister general Živković.

— Mesarski kongres zaključen. V torek popoldne je bil v Zagrebu zaključen kongres mesarjev in klobasničarjev Jugoslavije. Ob zaključku je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo mesarji znižanje davka na poslovni promet od 5 na 2%, taksiranje računov za čisti od 100 na 20 Din, znižanje banovinske doklade v skladu s sedanjimi razmerami, ureditev samoupravne trošarine po krajevnih razmerah, splošno prepoved klanja živine vsem onim, ki po obrtnem zakonu nimajo te pravice in koljejo živino za javno porabo, ustanovitve mesarskih združenj, uredbo o prisilnem zavarovanju obrtnikov, prepoved prodajanja mesa in mesnih izdelkov na trgu po privatnih osebah, naredbi, da v mestnih klavnicah ne sme nihče klati, razen mesarskih obrtnikov ter njihovega pomožnega osebja, stroge ukrepe proti nelegalni konkurenci ter prepoved uvoza umetnih črev. Mesarji tudi zahtevajo, naj bi se potom vseh radiorajstev v naši državi vsak dan ob določnem času javljale cene živine in mesa s glavnih trgov v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu.

— Zakaj ni bil podaljšani zračni promet? V nedeljo je bil ustavljen zračni promet na progi Sušak — Zagreb in Sušak — Ljubljana. Sušaska centrala »Aeroput« je opozorila pristojne činitele na nujno potrebo podaljšanja zračnega prometa na teh progah, toda brez uspeha, zaradi pomanjkanja denarja, ker mora država naš zračni promet podpirati. Dokazano je pa, da spadata ti dve zračni progi med najboljše v naši državi, in da je to promet najvažnejši. Češkoslovaška letalska družba, ki vzdržuje z veliko avijacijo zračni promet na progi Praga — Bratislava — Zagreb — Sušak bo vzdrževala to zvezo še do 15. tm. — Vse je bilo končano že noč... Včeraj popoldne je bilo na velesejmu v vseh paviljonih še izredno mnogo dela, razen na jadranski razstavi. Postavljali so šeste, jih lepšali, aranžirali, dovajali blago. Vso noč so odmevali udarci kladiv po sejmici, bila je prava bela noč, prva pri tej prireditvi in seveda ne zadnja, toda odslej ne bo treba tako hiteti... Dopolneje bilo seveda že vse gotovo kakor vedno. Zelo zgodaj pa je bila pripravljena razstava »Živalce«, ker je morala biti gotova prej zaradi ocenitve živali. Ovce so bile na razstavi že v nedeljo. Prvi obiskovalci te velesejske prireditve so bili tako prijetno presenečeni kakor še na nobeni drugi.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21—24

Danes ob 4., 7. in 9. u. r.

premiera vesele komedije v nemškem jeziku

Žena zapoveduje

ELISA LANDI

Poje bariton RICCARDO BONELLI in sopran NINA KOSHTZ.

arje iz opere »TOSCA«, »AIDA«, »CAVALLERIA RUSTICANA«.

— Spominška plošča Miri Zupančičevi. V nedeljo 8. t. m. odkirjejo tovariši in tovaršice pokojni Zupančičevi Miri ap. minsko ploščo na kraju nesreče, pod Milnarskim sedlom. Spominška evančnost bo ob 11. uri popoldne. Zadržanje je bilo pomotoma javljeno ob 10. uri.

— Morski svetilnik na velesejmu ima vodovodne rdeče pasove na belem ozadju. Najprej so nameravali dati svetilniku sivo lice, kakor da je zidan s kamenjem, sedanja dekoracija je pa bolj učinkovita. Sredi višine je pritrjen emblem Jadranske strze, obrnjen proti vodu. Ta lai oni je mislil, da bo morski svetilnik samo igračka, ko so ga začeli graditi, zdaj pa na pravi celotni vtis monumentalnosti. Tako ima obiskovalec že pri vstopu vtis, da stopa v območje velike jadranske razstave in nje nih čudes, ki jih je nešteto.

— Sprememba radio programa. Uprava oddajne postaje v Ljubljani sporoča, da je jutrišnji spored nekoliko spremenjen in sicer bo ob 8. jutraj prienos s Banjice, ob 10.30 pa prienos s Kongresnega trga.

— Naj ne bo Slovenca izven ožjih mej naše domovine brez albuma »Naši kraji«, ki bo vsak hip s kinematografsko popolnostjo pričaral oblike naše lepše, mehke slovenske krajine. Album obsega 87 slik v velikem formatu in predstavlja pravo delo knjige. Slike so prispevale naši najboljši stvariteljni mojstri fotografske kamere, kakor Fran Kraševac, Janko Ravnik, Egon Planinšek, Dana Kuraltova in mnogi drugi. Če te objame domotožje, potem ni boljše leka, kakor oditi od teh prekrasnih reprodukcij. Album stane 30 Din, na boljšem papirju 40 Din. Naroka se pri Tiskovni družbi Razpečevalnica, Ljubljana, Miklošičeva cesta 16/I. Pri naročilu 3 izvodov 20% popusta.

— Roditelji, Stopite v knjižnico Tiskovne zadrge, Ljubljana, Miklošičeva cesta 16 I., da si ogledate neobvezno njene mladinske knjige in dobite vsa potrebna pojasnila glede izrednih popustov in plačilnih olajšav. Mislite že sedaj na Miklavža in Božič in na mehke zimske večere, ko je treba dovtetni otroški duši dati z lepo mladinsko knjigo poleta k vsemu lepemu in vzvišenemu.

MAGDA SCHNEIDER

v veseli opereti

MAČEK V ŽAKLJU

— »Akejski odbor za postavitve doma Kralja Aleksandra I. v St. Danijelu tuči posebno dolžnost, da izrazi v dan srca občuteno hvalečnost štistim gg. duhovnikom, ki so z velečastnostjo službe božje zapisali neizbrisne vtise v duše posemtikov narodnega tabora na Poljani pri Prevaljah. G. župnik dr. Arnež, gg. kaplana Rojht in Merkač ter g. semenišnik Merdavič, prisrčna vam hvala!»

— Ambroz Oblonšek pred sodiščem. Dr. žavno tožilstvo v Zagrebu je že dvignilo obtožbo proti Ambrozu Oblonšku, ki je hotel umoriti svojo prikelnično ljubico Korenovo, pa jo je le teško ranil, naključje je pa hotelo, da je do smrti nabodel njeno prijateljico. Obravnava proti Oblonšku se prične 16. t. m. jutraj. Dr. žavno tožilec zahteva zanj smrtno kazen.

KAVERNA Volga

Vsak dan vele-mestne atrakcije! Ciganska kapela z najmlajšim primašem, umetnik na violino nastopa vsak dan popoldne v VOLGI na velesejmu in zvečer v ODEON BARU.

Iz Ljubljane

—lj Ljubljanskemu mešanstvu. V doeh od 5. do 8. septembra se bo vršil v Ljubljani kongres JS. Iz vseh krajev naše države bodo prispeali k nam zastopniki in odposlanci JS. Sprejmemo jih z odprtimi rokami. Ljubljano to obiskalo ob tej priložnosti veliko število šolske mladine — podmladka, tudi ta naj poneso s seboj najlepše vtise iz naše bele Ljubljane. Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. razsvetlimo okna naših domov! Zato vabim ljubljansko mešanstvo, hišne posestnike itd., da kolikor mogoče lepo okrase svoje domove z zastavami in zelenjem ter tako s prisrčnim pozdravom sprejemo odposlance kongresa JS. Predsednik mesta Ljubljane dr. Vladimir Ravnikar.

—lj Naš smoter je zveza Slovenije s morjem! tako govore naše izlozbe, ki so aranžirane v slogu kongresnih dni Jadranske straze. Naši trgovci se zavedajo, kako važna je zveza zaledja z morjem za gospodarsko življenje, zato tudi vedo ceniti pomen jadranskih dni. Mnoge izlozbe so aranžirane s pravim umetniškim čutom, povsod pa so učinkoviti napisji, ki opozarjajo na pomen zveze Slovenije z morjem. Učinkovito je okrašen Kongresni trg, kjer bo razvite prapora. Prava vrtnarska umetnina je okrasje na trojiškem spomeniku. Na svetilniških kandelabrih vihrajo dolge zastave, od svetilnika do svetilnika so pa na vrhacih zastavice. Vzdolž Zvezde so tudi že obešene zastave na nagljenih jamborih. S Kongresnega trga vidimo, da vihrajo zastave tudi na Gradu na visokih jamborih. Ljubljana ima že povsem slovensko lice.

—lj Kino JS na velesejmu. Tekom letošnjega jesenskega velesejma, kjer imamo tudi veliko Jadransko razstavo, ki jo je organiziral Jadranska straza, bo JS v paviljonu »K« predvajala neme in zvočne filme. Predstave bodo ob delavnikih ob 14 in 18 uri, ob praznikih in nedeljah pa ob 11, 14 in 18 uri. Filmi bodo prikazovali krasoto našega morja, pestrost obmorskih mest, morsko živalstvo itd. Podrobnejši program bomo splošno objavljali. Prva predstava bo v petek ob 11 uri popoldne.

POZOR! Tovarna testenin Pekatete je uvedla novo cenejšo vrsto pakovanja, ki stane le 25 par za kilogram. Kadar kupujete Pekatete, zahtevajte jih le v paketi!

—lj Če bo deževalo. Opozarjamo, da bo slavnost razvite zastave Jadranske straze in praporov podmladkov v slučaju trajnega dežja ob istem času v dvorani Sokolskega doma na Taboru t. j. dne 6. 9. 1935 ob 11 uri. V tem primeru toraj proslava na Kongresnem trgu odpade.

—lj Godba jadranske straze. Kongresa JS se udeležijo tudi posebne godbe JS i. s. godba oblastnega odbora JS iz Sarajeva in godba krajevnega odbora JS iz Borova. Prva prispe danes z vlakom ob 18.12 uri, a druga jutri ob 9.37 uri. Javnost opozarjamo na ti dve znani godbi in pozivamo, da jih z gostoljubnostjo sprejmete!

—lj V Gladališki ulici med Gospodstvom v Puharijevo ulico tlakujejo hodnika, kar je bilo zelo potrebno, saj ta ulica veže dve najpomembnejši česti sredi mesta, Gospodstvom in Aleksandrovo. Škoda le, da se niso dela lotili prej, ker zdaj, ko je največji promet, morajo ljudje hoditi po cesti. Zdi se tudi, kakor da razstavljajo javna dela pred številnimi gosti. Navdno delamo na vso paro baš med velesejskimi dnevi, kar je še tem bolj sumljivo, ker razkopavamo ceste in hodnike v bližini sejmice.

—lj Uprava Huzadeve župe. J.P.S. pozivlje vse (mešane, ženske in moške) zbere, naj se zbere (z zastavicami, kateri jih imajo), drevi najdalej ob 19. uri v Vegovi ulici pred Glasbeno Matico v svrhu udeležbe pri manifestaciji povorki ljubljanskih kulturnih organizacij. V petek 6. t. m. je zbirališče vseh moških zborov, istotam ob 10. uri. Točna in polnoštevila udeležba vseh društev je narodna dolžnost. Dr. Anton Švigel, predsednik.

—lj Ljubljana—Sušak redna avtobusna zveza. Odhod iz Ljubljane vsak dan ob 5. jutraj izpred hotela »Metropole«. Znižana voznina. Informacije: Ljubljana, Pečnikar, telefon 33-86. Sušak: Restavracija Slavija.

—lj Sezami davčnih zavezancev v pridobni so razgrnjeni interesom na vpogled v mestnem odpravništvu sota št. 48. Mestni trg 27/II, med uradnimi urami od 8 ure jutraj do 2. ure popoldne, od 5. do vselega 12. septembra 1935.

—lj Zena zapoveduje. Prijeten ameriški film Paramountovo delo. Filmska diva se poroči in mož mora prenašati njene muhe. Toda nekega dne se v njem upre ponos moža in gre k odvnetiku. Sodnik uvidi, da je pravica na njegovi strani in da, kon razveljavljaj, doloci pa šestmesečni rok za premislek. Diva si premisli in objubi, da se bo poboljšala, soproj pa trdno sklepe, da bo bolj nategnil zakonske vajeti. Film je izvrstno insceniran, poln duhov-

VELIKOMESTNI VARIETE

NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU od 5.-16. septembra paviljon K

OTVORITVENA PREDSTAVA v četrtek, dne 5. septembra ob 8.15 zvečer. — Vsa dan dve predstavi: ob 4. popoldne in ob 8.15 zvečer. — Nastopajo samo prvovrstni, svetovni artisti: 1) 2 Rellos - Vratolomne akrobacije; 2) Jana - Čudo orientalske gibčnosti in plesne umetnosti - Haremski plesi; 3) Vilko - Univerzalni umetnik - Imitator živalskih glasov - Mojster maske; 4) Miss Elvira - Plesalka na žici; 5) Asso in Jana - Origin. turški ciganski plesni duo; 6) 4 Adys - 4 zvezdniški akrobacije; 7) Vilko - Univerzalni umetnik - Govori iz trebuha; 8) Fantasia - Svetlobna revija - fontane - Največja atrakcija svetovnih varitejev - Voda - ogenj - ples - petje - lepota; a) Morske vile na dnu morja; b) Split; c) Ples morske rože; d) Fontane; e) Goreče jezero; f) Čuvajmo naše morje. — Konferencier: operni pevec MIRKO JELACIN

VELESEJEM — PAVILJON K

te ironije, dejanje poteka živahno in zanimivo. V glavnih vlogah živahna neugnanja Elise Landi, glavni parter je sarmantni Carry Grant. Film je v nemščini in ga predvaja Elitni kino Matica.

—lj Brezposelnost v Ljubljani. Zaradi ugodne sezone je dosegla brezposelnost v Ljubljani pretekli m. tako nizko število kakor še več let nazaj ne. Po statistiki Javne borze dela je bilo ob koncu julija v našem mestu 1244 nezaposlenih. V avgustu se je to število povečalo še za 435, nameščenje je pa dobilo 869 oseb, tako da je na koncu avgusta ostalo še 910 oseb brez službe. Med novimi nezaposlenimi je največ pomožnih delavcev, precej pa tudi mizarjev. V avgustu je Borza dela izplačala 43.942 Din podpore in sicer so dobili uradniki 1926 Din, kvalificirani delavci 19.622 Din, nekvalificirani delavci 16.188 Din, težaki pa 6.166 Din.

Beli zobje

naredi vsak obraz privlačen in lep. Da dobi lepe, bele zobe, jih snajmo jutraj in zvečer s prijetno osvježujočo in okusno zobno pasto Chlorodont. Že po kratki uporabi dobje zobje čudovito lep lesk slonove kosil. Tuba Din 8.-. Jugoslovanski proizvod.

—lj Uprava občine Vič naproša občane, da na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. ob priliki obhoda društev po občini razsvetle svoje hiše s žizroma stanovanja. Na rojstni dan 6. septembra naproša občina razobestiti zastave raz svojih hiš, ter udeležiti se sv. maše v župni cerkvi ob 8. uri.

—lj Sokolsko društvo štepanja vas proslavi rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. skupno z Gasilsko četo, Podružnico Kola jugoslovenskih ester in ocalimi društvi tar s prijaznim sodelovanjem dne 6. t. m. v sokolski dvorani ob 19. uri. Po proslavi, bo članstvo zažgalo kres z umetnim ognjem. Vabimo vse pripadnike društva in njih svojece, vsa še nepriprajljena nacionalna, kulturna in gospodarska društva in korporacije ter ostalo občinstvo.

Zdravo! Uprava.

—lj Skušnja za »Kralja Edipa«. Dravci ob pol 7. uri zvečer naj se zbere vsi sodelujoči statisti v dvorani hotela Tivoli. Vodstvo prosi točne in zanesljive udeležbe, ker je to zadnja vaja pred vprizoritvijo. V slučaju slabega vremena, naj pridejo vsi ob istem času v dramo.

—lj V kapeli slov. starokatoliške cerkve v Ljubljani na Gosposveti cest št. 9 bo v petek na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. ob 9. uri slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo in molitvami. Zastopniki oblasti, društev in organizacij ter verniki in prijatelji naše cerkve se prijazno vabijo k udeležbi. Odbor.

—lj Nacionalisti! Na predvečer rojstnega dne kralja Petra II. 5. t. m. zbor za povorko ob 19. uri v Gradišču ob začetku Nunske ulice za praporom ljubljanske strelske družine. Narodna odbrana in Strežka družina.

—lj Združenje pekov sporoča, da bodo jutri popoldne na kraljev rojstni dan lokalni zaprti.

„Kavarna Central“

Nova damska kapela za časa velesejma odprto celo noč.

Iz Novega mesta

— Za mestne siromake. V prid mestnim revežem se je v nedeljo odigrala na Loku nogometna tekma. ki sta jo prijateljsko odigrala kegljaška klub »Planck« in »Čižke«. Že priletno moštvo obeh klubov je številno občinstvo s svojim nogobrem ime nitno zabavalo. Opazilo se je, da je bilo moštvo »Planck« v premoči, vendar je prišlo na koncu igre do izenačenja, za kar ima seveda zaslug v prvi vrsti sodnik g. dr. D. Gros, ki je igro razsodil v obojestransko zadovoljstvo, z rezultatom 6:6. Na tej svojevisti tekmi je skrbela za zabavo poleg nogometašev tudi godba mestnega Godbenega društva, in česar ne smemo prezreti, vedno vesela bolničarka, katere skrb je bila, da moštvo obeh klubov ni preveč trpelo žeje. Na žalost pa tudi to pot ni šlo vse gladko. Na pomoč je moral v resnici priskočiti v enem primeru dežurni zdravnik, pa tudi bolničarka je imela dosti opravka. Ponesrečeni igrači, ki je bil odnosen z igrišča, je moral v posteljo in je še zdaj bolan.

Iz Trbovelj

Poziv občine: Uprava občine vabi prebivalstvo, da se v čim večjem številu udeležijo manifestacijske povorke in službe božje na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra t. l. hišne posestniki pa poziva, da izobesijo državne zastave.

— Obča obrtna nadaljevalna šola v Trbovljah: Vpisovanje v občo obrtno nadaljevalno šolo za vajence bo v torek, 3. septembra, za vajence pa v sredo, 4. septembra vselej od 17. do 19. ure v pisarni deške narodne šole v Trbovljah — Vode. Vajenci in vajenke morajo prinesiti s seboj zadnje šolsko spričevalo in učno pogodbo. Začetek pouka bo naznanil pri vpisovanju.

— Trgovska gremiljarna nadaljevalna šola v Trbovljah: pa bo vpisovala vajence in vajenke za oba razreda 3. septembra od 18. do 20. ure v II nadstropju deške šole na Vodi. Takoj pri vpisovanju mora vsak vajenec ali vajenka plačati Din 100 vpisnine in predložiti zadnje šolsko spričevalo in učno pogodbo. Začetek pouka bo naznanjen pri vpisovanju. Vse gg. trgovce se

opozarja, da brezpogojno pošljejo svoje vajence k vpisovanju.

— Na naših okoliških planinah je bilo v nedeljo zelo živahno. Krasno solnčno vreme so prebivalci zakajene doline dobroh izkoristili ter v velikem številu pohitili v zdravo planinsko naravo. Mnogo jih je šlo na Mrzlico, veliko na Kum. največ pa na Sv. Planino, to najprijetnejše izletno točko Trboveljčanov in Zagorjanov. Bila je tam tudi birmna, mnogi pa so prišli občudovat nov planinski hotel g. Počivavška. ki bo v kratkem dograjen.

— Gostovanje Trboveljskih športnikov v Zagrebu: V nedeljo, 8. t. m. bo gostoval tukajšnji SK. Amater v Zagrebu. V gostega je povabil zagrebški SK. Sparta, ki ni pozebil, kako lepo ga je trboveljsko prebivalstvo, zlasti pa naša športna mladina pri lohom lanskega gostovanja v Trbovljah sprejela. Zato je letos povabil v goste svojega takratnega tekmeča SK. Amaterja, ki se je vabilo radevolje odzval. SK. Amater je sedaj v dobri formi, zato pričakujemo, da bo častno zastopal rudarski šport v Zagrebu. Amaterju želimo, da bi odnesel iz Zagreba enake laborike, kakršnih si je natrgal na trboveljskem zelenem polju lani zagrebški SK. Sparta, kar pa je le meho verjetno, ker naši trujih igrišč navajajo športniki običajno v gostih podležjo, zlasti pa v borbi proti tehnično nadmočnim klubom, kakor je zagrebška Sparta. Amaterci odgovorjajo v nedeljo jutraj s turističnim vlakom, tako da se pripetijo v Zagreb že ob 7. uri jutraj.

Iz Litije

— Litija se ureja. Posesnik Franko Cerar pri litijem mostu je obnovil zunanost svoje hiše. Pred trgovino g. Joška Beraniča je postavljena črna ograja ter je predelana tudi notranost trgovine. Trgovca Beranič si je nabavil benetsko črpalko, kjer se dobi ob vsakem času bencin. Na Frčici je gostilničarka gospa Potokarjeva obnovila staroznano gostilno pri Lojzki Okusna je razporeditev gostilniških sob. Prenovljena gostilna je dobila ime: Gostilna pri Veri.

— Zanimiv prevoz parnega kotla. Šmarški tovarnar usnja g. Pavle Knafljič, ki izdeluje podplate - krupone znamke »Fraknac«, je preuredil svojo tovarno. Zdal mu montirajo v tovarno nov parni stroj, kiga je naročil iz Magdeburga v Nemčiji. Prevoz kotla je bil za naš kraj velik dogodek. Stroj so na kolodvoru razdrii pod nadzorstvom strokovnjakov, sicer bi ga ne mogli prepeljati čez most. G. Knafljič je moral dobiti za prevoz stroja posebno dovoljenje banske uprave. Podpisati je moral celo reverz, da pojde ves transport na na njegovo odgovornost, ter je prevel s tem jamstvo za morebitne poškodbe mostu. Glavni tovor okrog 10.000 kg ki so ga prepeljali s kolodvoru na posebnem vozu trdke Turk iz Ljubljane, so vozili z ljudsko silo preko mosta. Čez most so položili močne smrekove rezane hode, ki so služili namestu tračnic. Tako se je leža razdelila naenkrat na več »johov«. Pri prevozu je bilo zaposlenih nad 40 parov rok. Gladko in brez vsake nezdore je lezel stroj po mostu in so po celodnevem prevozu srečno dospeli v Smartno. Pred leti, ko je dobi starijevski rudnik podoban orjaški stroj, so ga prepeljali prvotno na litijsko postajo. V strahu za most so ga odpeljali v Radohovo vas, od koder so ga več dni vozili po Temeniški dolini in čez Bogenšperk v Starijevo.

— Zgornji Log dobi rezervar. V pogledu dobre pitne vode je Litija z okolico nezadostno preskrbljena. Saj je značilno za Litijo, da nima niti lastnega javnega vodovoda. Pa imamo v okolici gotovo dovolj vrelcev. Litijo in Gradec pa celo loči Sava. Prav pomanjkanje javnega vodovoda je vzrok, da se Litija ne more razviti v tujsko prometnem pogledu, kajti tuje, ki prinaša v kraj denar, hoče imeti vsaj tiste ugodnosti, ki jih ima doma in jih dobi zdaj v pretežni večini tu, di v najbolj oddaljeni krajvi dolini. Menda je vzrok, da ne pridemo do javnega vodovoda ta, ker so si nekateri premožnejši gospodarji zgradili lastne vodovode in rezervarje, večina pa je navezana na vodnjake in studence. Na zadnji občinski seji so razpravljali o prošnji prebivalcev iz Zgornje Loga, ki žele imeti lasten rezervar za pitno vodo in za gasilske namene. Na seji je bilo sklenjeno, da se bo za graditev gornjeloškega rezervarja porabila postavka iz proračuna v znesku 6000.— Din. Prebivalcem Gornje Loga pa je dano na prosto voljo, da se pomenuje, kje naj bi stal rezervar, ki bi bil vsem najbolj priročen.

— Sestanek občinskih odbornikov. Na pobudo višnjegorskega občinskega tajnika g. Nadraha se je vršil v nedeljo sestanek občinskih tajnikov. Sestanka v Višnji gori so se udeležili tajniki iz litijskega sreza, pa tudi nekateri njihovi tovariši iz drugih dolenskih krajev.

— Prohibicija v Litiji. Svoj čas smo imeli v Litiji 9 gostin, v zadnjem času pa sta dve nastavili obart. Gospa Lajovic Ana je zaprosila zdaj za otvoritev gostilne v Močičevi hiši na Glavnem trgu. Tam je bila gostilna že pred 50 leti, po smrti g. Brena so jo pa zaprli. Občinski odbor se je izrekel, da je potrebna potreba za no vo gostilno.

— Čigavo bo kolo? Tekmovalno kegljanje za nasl. zasavskega prvaka je v polnem razmahu. Bogate nagrade so razstavljene v izložbenem oknu pri g. inž. Pavlu Koblerju na Glavnem trgu. Največ zanimanja je za prvo darilo, bicikel, ki je vreden 1400.— Din. Na čelu zmagovalne vrste je g. Gernedel, ki je pojdri do slej v treh lučah 22 kegljev. Tekmovanje se bo zaključilo v nedeljo zvečer Tekmovanja ee lahko udeležijo tudi kegljanci iz drugih krajev.

Iz Škofje Loke

Razširjenje škofjelokeškega vodovoda. Za javnost skoraj neopazeno sta bila v nedeljo popoldne priključena pod Sv. Lovrencem sedanji vodovodni napravi dva nova studenca, ki bosta dajala dnevno do 300 hl vode. Z deli so pričeli v začetku avgusta in pri napeljavi cevi v dolžini 500 m, niso imeli pravih težko tako, da je bilo vse delo pravočasno opravljeno. Vodo novih studencev je pre. gledal Higijenski zavod in izrekel o nji najugodnejšo sodbo. S priključitvijo dveh novih izvirkov se je kapaciteta loškega vodovoda toliko povečala, da je povsem upravičeno upanje, da škofja Loka glede vode ne bo zašla poleti v prevelike težkote, kakor je bilo večkrat doslej. Vse delo so opravile domače roke, stroške je pa nosilo Vojvodno društvo, ki je lastnik vodovoda.

— Sokolsko članstvo vabimo, da se udeležijo proslave kraljevega rojstnega dne drevi ob 20.30 v Sokolskem domu. Sodelujejo pevci in orkester. Na sporedu je pa tudi slavnosten govor in deklaracije. Služba božja na kraljev rojstni dan bo ob 8. v župni cerkvi sv. Jakoba.

— Sokolski javni nastop bo v nedeljo 8. t. m. popoldne, toda ne na novem telovadišču v Puštali, temveč kakor vsa zanjna leta za klavnico v Fužinskem pred. mestju. Novo telovadišče namreč še ni povsem urejeno in zato za nastop neprimerno.

— Puštal in njegovo ime. Ime Puštal bo treba zaradi tujega izvora nacionalizirati. Praviho, naj bi se imenovala vas. sica Hribec ali pa Gradišče. Končna odločitev o tem vprašanju še ni padla.

Iz Višnje gore

— Gradnja nove ceste na Polzevem lepo napreduje. Do vasi Zavrtče je v glavnem že dograjena, tako da lahko vozijo po nji vsa vozila. Polir g. Merlak se na vse načine trudi, da čimbolj zniža klanec in da bo cesta čim lepše spelja. Na. Vsa cesta ee hkrati tlakurja, da bo sposobna tudi za najtežji promet. Pri tem se pa strogo pazi, da so stroški čim manjši. Prebivalstvo našega kraja je ceste zelo veselo, saj se z njo šele odpira možnost boljših razmer. Naša davna želja je nam končno izpolnjena, dobili smo zvezo z zunanijm svetom, na katero bi bili sicer čakali kjosev kako dolgo še. Iz srca smo hvaležni banski upravi, ki je pokala, zala popolno razumevanje naših življenjskih potreb, globoko hvalečnost pa dolgujemo tudi predsedniku SK Polza inž. Šnk. Jettu, ki nam gre na roko ne samo pri gradnji ceste, temveč vedno in povsod, tako da se moramo naravnost čuditi od, kod jemlje toliko požrtvovalnosti, potuče živosti in zaupanja v končne zmago dobre stvari. Razmišlja že tudi o napeljavi elektrike, da bi nas rešil smrdljivega petroleja in nevarnosti požarov. Njegovo delo prinaša veliko korist vsaj okolici, kar ee bo prav potkazuje šele pozneje. Zdal je med nami še nekaj takih, ki gledajo na to delo skozi očala lastne koristi, kajakor je na kmeth pač navada, pa tudi najim se bojo končno odpre oči in spoznali bodo, da eo biti v zmoti in da je bilo njihovo razdraženo delo njim samim v škodo.

— Nov grob. Pretekli teden je umrla v ljubljanski bolnici dobra gospodinja in skrbna mati Cecilija Berns, žena posest. nika iz Nove vasi, stara komaj 34 let. Rak na prsih ji je prestrlel niti življenja. Zapusča moža in dva nepreskrbljena otročka. Bodi ji lahka zemlja, težko prizadetim svojem naše iskreno so. žalje!

— Vandalizem na cesti. Ko se je peljal te dni z avtomobilom po cesti mimo gostilne »Pri Kamnkancu« na Hudem zdrav. nik dr. Fedran, mu je neznan deček vrzel kamen v šipo, ki ee pa k sroci ni razbila. Stariš počitje svoje otroke, da se v bodoče take reči ne bodo dogajale, saj nam delajo smatno prod svetom, la, hko pa povzročijo težko nesrečo.

— Nesreča pri kopanju peska. Pretekli teden je kopal pesek sin posestnika iz Spodnje Drage Ljudvik Trapin. Nenadoma se je utrgala jebela plast peska in ga zasula do prsi. Zlomilo mu je dva. krat nogo, zadobil je pa še druge resne poškodbe. Zdravnik dr. Pejman za je takoj odpeljal v ljubljansko bolnico.

— Letalo nad Polzevem. Tako, vse smo že videli in doživeli, nazadnje je pa pri. brnelo nad Polzevo še letalo. Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu imeli pri nas tudi letališče. V torek smo nenadoma začeli brnenje motorja, letalo se je spustilo nizko, da smo videli, kako je pilot mahal v pozdrav, zakročilo je dvakrat nad domom na Polzevem, potem ee je pa zopet dvignilo v zračne višave in izginilo v daljavi. Ljudstvo je bilo seveda vse na nogah, saj smo mislili, da se bo letalo pred domom spustilo in da stopi pilot na koozarc evička. Morda bi bil to storil, same ravnine ni pripravne, da bi evo, jesa konfija ustavil in zopet pognal, ko bi se oba okrepčala. Pač pa upamo, da bomo dobili kmalu nove slike krasnega doma na Polzevem, fotografiraneza iz letala.

Iz Metlike

— Smrt uglednega gospodarja. Danes teden je preminul po vsej Beli Krajini znani in priljubljeni trgovec g. Ivan Trampuš, rojen v Metliki 9. januarja 1866. Pokojnik je v 18. letu odšel v Ameriko, kjer si je zlasti tudi s pomočjo svoje žene pridobil prav lepo premoženje. Takoj po povratku v staro domovino se je pričel marljivo udeleževati v domačih društvih in raznih združah. Pokojnik je

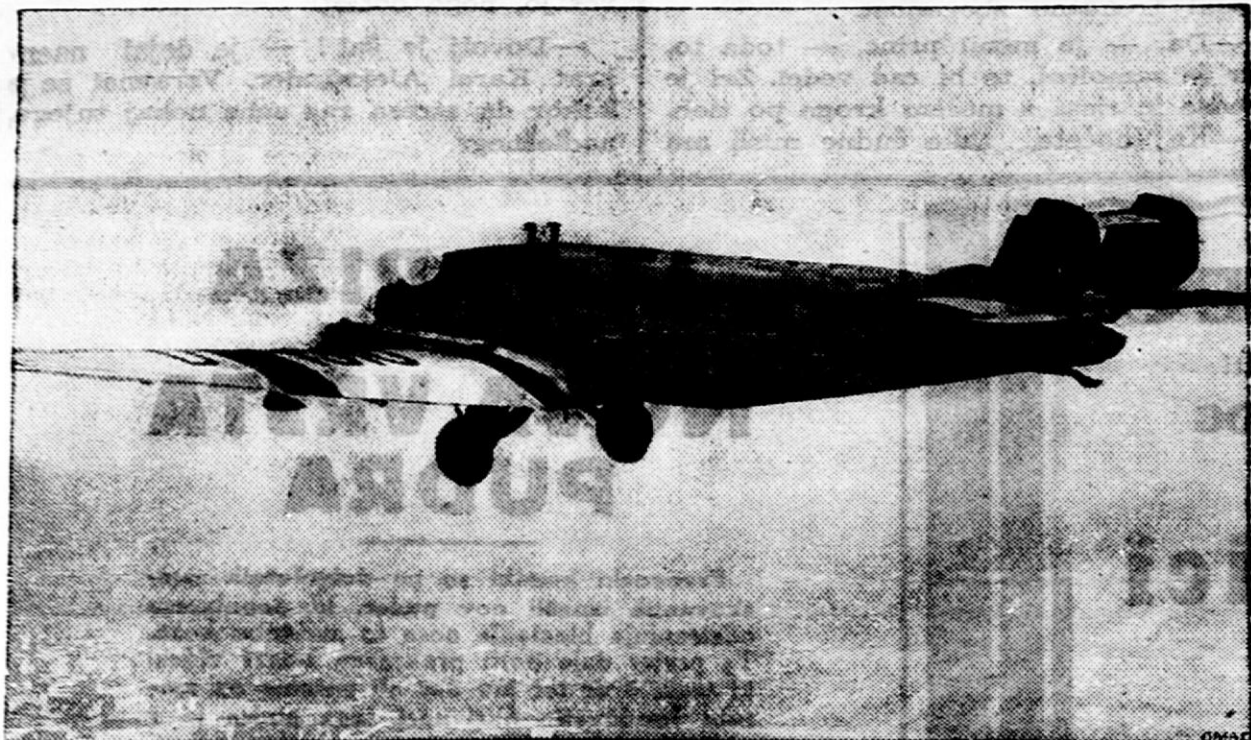
100 poletov čez ocean

V poldrugem letu so prenesla letala nemške „Luft-hanse“ v Južno Ameriko 4 milijone pisem

Nemško letalstvo je proslavilo te dni pomemben jubilej. 25. avgusta je bil namreč absolviran stoti redni poštni preko-oceanski promet na progi Nemčija — Južna Amerika, kjer letajo letala »Luft-hanse«. Poldrugo leto so letala »Luft-hanse« v zvezi z letali južnoameriške letalske družbe Syndikato Condor Ltd. po določenem načrtu. Tri dni in pol je rabilo letalo za 14.000 kilometrov dolgo progo, letalo se je podnevi in ponoči v nepretrganih poletih. Ta zračna poštna pot, ki vodi preko dveh kontinentov in preko Atlantskega oceana, ni postala samo posrednik za trgovino in kmetijstvo med Nemčijo in Južno Ameriko, temveč za druge evropske države, ter je pokazala, da je Nemčija vedno tam, kjer je treba z bližnjimi narode, zgraditi mostove ter vzpostaviti promet.

šče »Schwabensland«. Od tu gre pošta dalje z deset ton težkim vodnim letalom, ki jo prepelje v Južno Ameriko. V Monte Video, Buenos Aires, Santiago de Chile in Rio de Janeiro namenjeno pošto prevažajo dalje letala »Condor Syndikato«. V nasprotni smeri se razvija promet po isti poti.

Vzdrževati ta promet točno in brez vsakih incidentov ni baš lahko. In vendar so šli doslej vsi ti preko-oceanski poleti po tiri in z enim samim incidentom ki ga je treba omeniti baš zato, ker je iz njega razvidno, s koliko preciznostjo funkcionira zavarovanje te poti. 30. junija ponoči je zapustilo vodno letalo »Tornado« plavajoče letališče »Schwabensland«. Zgodaj zjutraj so z vodnega letala sporočili, da zadnji motor ni v redu. Plavajoče letališče

Zaupanje, ki si ga je pridobil nemški preko-oceanski zračni poštni promet s svojo točnostjo in varnostjo, se nam kaže najlepše v številkah. Točno 4 milijone pisem so prenesla letala preko oceana. Če bi naložili vsa ta pisma drugo na drugo, bi segala 1600 metrov visoko. Da so prišla vsa ta pisma v roke naslovnikom, so morala letala »Luft-hanse« preleteti 1.400.000 kilometrov, od tega 710.000 km preko oceana samega. Ni še dolgo tega, ko je ves svet slavil kot največjega junaka prvega človeka, ki je preletel ocean. Zdaj so postali poleti čez ocean z letali »Luft-hanse« nekaj samo po sebi razumevnega in vsakdanjega, za kar se skoraj nihče več ne zme-ma. In vendar zaslužijo »Luft-hanse« letala, da se tudi njih ob stotem preko-oceanskem poletu spomnimo.

Kot prvi, odnosno drugi pilot, so preleteli ocean kapetan Balkenburg 35-krat, kapetan Alisch 32-krat, kapetan Grautoff 22-krat, pilot Blume 22-krat, pilot von Engel 18-krat in volonter Heptenmacher tudi 18-krat. Največkrat je pa preletel ocean letalski strojnik Otto Gruschwitz, ki ima za seboj že 37 preko-oceanskih poletov. Ko je »Luft-hanse« 2. feb. 1934 otvorila zračni poštni promet z Južno Ameriko, je bilo vse do najmanjših podrobnosti pripravljeno, da bi se razvijal ta promet lahko in brez incidentov. V začetku so letala enkrat v 14 dneh, pozneje je pa nastala potreba po vsakotrednem prometu v obeh smereh. Tudi poštne pošiljke so se množile od dne do dne, kar je najboljši dokaz, da je bila najnuj potrebna čim hitrejša in pogostejša zveza med tema dvema kontinentoma.

V začetku so rabila letala za pot čez ocean 4 do 5 dni, kar je že pomenilo veliko pridobitev na času, kajti navadna pošta rabi še zdaj za isto pot cele tri tedne. Še danes se je pa pokazala potreba, da se tudi ta čas poleta skrajša in tako je že letos 30. marca rabilo prvo letalo za isto pot tri dni, odnosno tri dni in pol. Vsak četrtek se dvigne na letališče v Stuttgartu brzo poštno letalo in krene proti Sevilji. Tam prevzame pošto Junkersovo trimotorno letalo in jo prenese na plavajoče letali-

zmagale bakterije ali protisnovi. Ta borba je bolezen in preprečiti se da s cepljenjem. Ko je dalal Ferran svoje poskuse, je španiji baš grozila epidemija kolere. Ferran je cepil na tisoče ljudi proti kolero in tako je epidemijo preprečil. Postal je ustanovitelj cepljenja proti kolero, pa tudi vseh drugih cepljenj proti nalezljivim boleznim. Pozneje so prišli učenjaki na to, da ni treba vbrinjati živih bakterij, da telo na to reagira in začne izdelovati protisnovi. Zaradi tega je, če vbrinjamo v telo umrle bakterije, tako zvane vakcine.

Kipar in politiki

Odlični francoski umetnostni kritik Claude Roger Marx pripoveduje v neki reviji zanimivo anekdoto v dokaz, kako zaverna v modernem kiparstvu v nasprotju z klasičnim skulpturo podrejeno mesto, ostanek. Neki minister je po dolgem odklepanju sklenil poveriti Aristidu Maillolu izdelavo spomenika revoluciji januarju Augustu Blanquiju, zagrizenemu socialistu, ki je presegel pod vlado Ludvika Filipa večino svojega burnega življenja po ječah. Ko je bil spomenik naročen, je obiskalo Maillola več politikov, da bi ga vprašali po njegovem mnenju. Maillol jim je odgovoril s svojim zvenim italijanskim naglasom: Nago žensko vam napravim! — Nago žensko? Zares? Pa menda vendar ne. Saj vendar veste, da je treba upodobiti mučenika. — Saj vam pravim, da naredim nago žensko, je odgovoril Maillol mirno.

Ali pa ne mislite, dragi mojster, da bi kazalo opozoriti bodisi na glavni postavi, ali pa na barometru na najvažnejše politične dogodke v Blanquijevem življenju, na njegovo trpljenje in njegove poskuse pobegniti iz ječe? Oh, dajte mi no mir s temi temi storijskimi. Nago žensko vam napravim. Saj vendar poznate vsega Blanquija. In Maillol je napravil to krasno, polno močno, kakor lok napeto postavlo in študija je bila razstavljena tudi v Belvederu. Dal ji je ime: Uklenjena Svoboda; obe roki sta bili zvezani. To je edinstven simbol, edino namigavanje na junakovo življenje.

Zvočni kino Ideal

Samo še danes ob 4. 7. in 9^{1/4} uri
Dorotea Wieck
v prekrasnem delu
USPAVANKA
(španska romanca)
Cenopisnina Din 4.50 6.50 in 10.—

Barbusse na zadnji poti

V ponedeljek so v Moskvi spremili na zadnji poti slavnega francoskega pisatelja Henri Barbusse. Kretjo z njegovimi zemskimi ostanke so prepeljali na baltičski kolodvor. Zadnjo čast so izkazali mrtvemu pisatelju med drugimi Molotov, Kaganovič, Čubar, Mkojan in akademik Karpinski. Ob Barbusse so se prišli posloviti tudi mnogi odlični ruski pisatelji, znanstveniki, osebni prijatelji in velika množica prebivalstva.

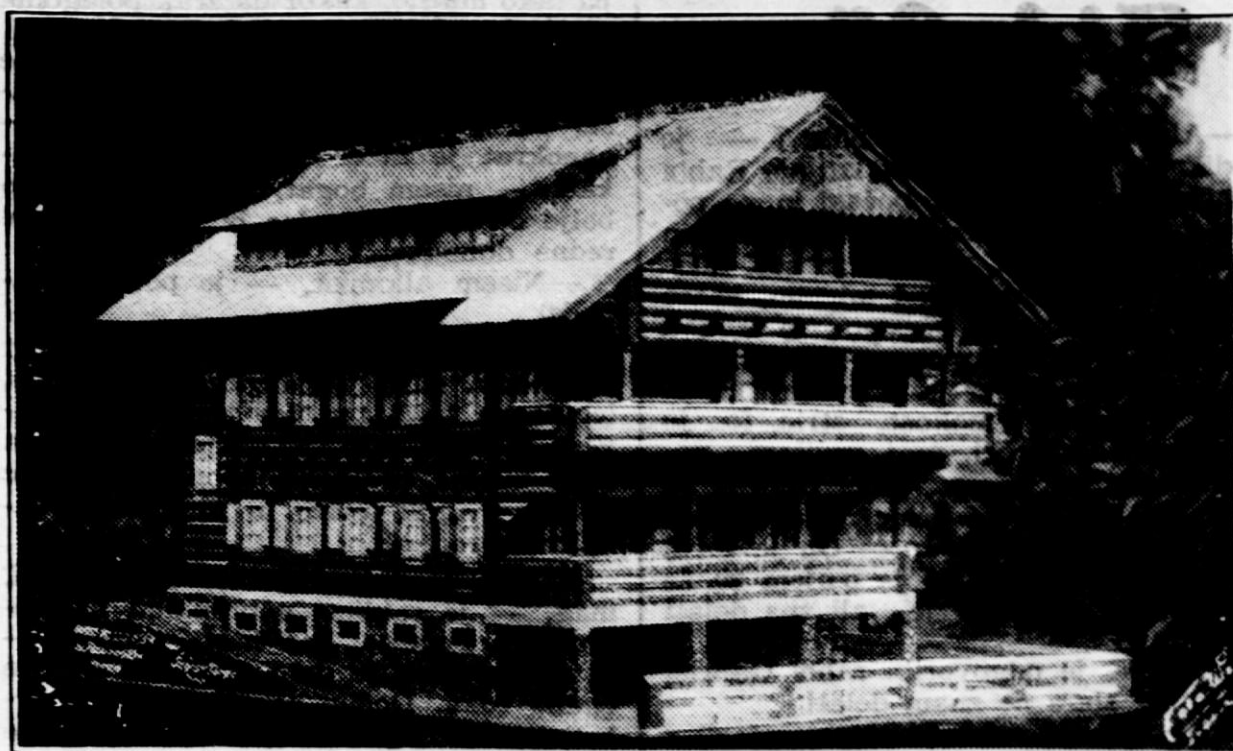
Pred kolodvorom je stala častna četa, po zraku so pa krožila letala in izkazovala slavnemu pokojniku zadnjo čast. Barbussevo truplo so prepeljali iz Moskve v Pariz, kjer bo položeno v večno mu počitku.

50 let cepljenja

Letos je minilo 50 let, odkar je španelski biolog Ferran prvič v zgodovini zdravništva cepil z živimi mikrobi živali proti nalezljivim boleznim. Dokazal je, da morski prašiček, ki mu je vbrinjal nekaj bacilov kolere, ni dobil te bolezni in da je celo postal odporen proti nji. Prav je pojasnil to, da se začne telo braniti bakterij, če jih vbrinjamo vanj. Telo izloča proti snovi, ki so bakterijam škodljive ali pa uničijo vsaj strupe, ki jih izločajo bakterije. Kadar je mikrob v telesu malo, jih premagajo protisnovi, ki jih izloča telo. Teh protisnovi še preostane tako, da bodoče mikrobe lahko uničijo, čim se pojavijo. To je smisel odpornosti.

Če pa pride v telo naenkrat toliko mikrob, da se močno razmnože, še predno more telo izdelati dovolj protisnovi, tedaj telo »boli« in potem je vprašanje, ali bodo

Hotel „Ana“ na Sv. Planini

Trbovlje, 4. septembra
Poročali smo že, da gradi tukajšnji gostinčar g. Gvido Počivavšek na Sv. Planini lep moderen planinski hotel, ki bo odprt 22. septembra. Ta hotel je po načrtih tesarskega podjetja v miniaturni izdelavi strokovnjaka delavec g. Šušter Ferdo. Kakor je iz slike razvidno, je miniaturna strokovnjakovo delo, vredno vsakega priznanja, zlasti ker ga je izdelal samouk.

Novi planinski hotel na Sv. planini bo nudil res udobno bivališče vsem, ki so miru in odmoru potrebni, saj bo daleč

proč od vsakdanjega hrupa in nadlog. Po želji lastnika bodo cene zmerne, tako da bo obisk in odhiti tudi manj premožnim omogočen. Celotna oskrba s stano-vanjem dnevno ne bo presegala 30 Din. Poskrbljeno bo tudi za smučarje, ki bodo imeli v hotelu posebne prostore. Lastnik hotela si bo za nosača prtljage za dol-gine nabavil malo, ki bo prenašala prtljago vsem turistom in drugim izletni-kom od blizu in daleč na Sv. Planino, kar bo vsekakor zelo ugodno za vse, ki so jih doslej mučili težki nahrbtniki na stani poti.

Ljubljanski otroci v šiljevici

Ljubljanska mestna občina zgradi tam počitniški dom za revne otroke

Ljubljana, 5. septembra.

Te dni se je vrnila iz Šiljevice, kjer je preživela 23 solčnih dni ob kopanju in zabavi, kolonija deklic, ki jih je poslala tja mestna občina ljubljanska na letni oddih. Na kolodvoru jih je pozdravil duševni oče te kolonije, mestni fizik dr. Mavricij Rus, starši so pa odvedli svoje ljubljenske zagorele in polnolične, domov. Tudi, kakor da se ni zgodilo nič posebnega, se je tako zaključil zadnji akt, ki pa je za svoj početak in nadaljnji razvoj potreboval toliko nesebičnega dela in ljubezni do bližnjega, da ga nikoli ni moči dovolj oceniti. Duša vsega gibanja je bil dr. Mavricij Rus, pomagalo pa mu je nebroj požrtvo-valnih rok, seveda se je tudi tu, kakor v podobnih pokretnih sploh, v največji meri udeleževala ženska roka.

Pred leti je bilo ime Sv. Jakov - Šiljevica med nami še docela neznan. Za našo ožjo javnost jo je odkril šele zobozdravnik dr. Miha Perko, ki si je tam v družbi s tovar-narjem g. Mergenthalerjem sezidal kom-fortno vilo. Po njem je postal na Šiljevico pozoren dr. M. Rus, ki ga je takoj navdušila idealna lega, kristalno čista voda in pred vsem blagodejna samota. Šiljevica leži na obali med Kraljevic in Crikvenico in ima redno zvezo z ladijami. Poleg tega vodi tik nad njo avtomobilska cesta s Plas v Crikvenico tako, da je s strani več-ko dovolj preskrbljeno. Nasproti nje, ka-kih 800 m dalje je obala Krka. Ta kraj je kakor večina obale Hrvaškega Primor-ja izpostavljen ostrim burjam, ki pa v sezo-nskih mesecih izvečine ne nagaja. Letos je brla v vsem pet ali šest dni. Kar pa je na tem dobrega, je to, da izčisti zrak in mor-je, ki pa radi tega ni nič hladnejše. Na obali, tako v kraju samem, kakor tudi na plaži, so izvirki sladke vode, kar je skoraj neprecenljivo posebno v letih suše, kakorš-je bilo letošnje. Vegetacija je skrom-na, občina pa pokrajina sistematsko po-gozdujejo in se uspehi še kažejo. Prebival-stvo je bilo sprva nekam rezervirano, letos pa je pokazalo mnogo umevanja, občina pa je prekosila samo sebe s tem, da je poklo-nila potrebno zemljišče, koder se bo po

vsej priliki že letos začel graditi počitniški dom mestne občine ljubljanske po na-črtu arhitekta Spiničiča.

Lani je torej prvič odšla poizkusna kolonija dekčev v juliju, sledila pa ji je kolonija deklic mesec kasneje in reči je tre-ba, da je pod vodstvom ge. Marije Rysko-ve razpršila vse pomisleke. Zaključila se je nad vse ugodno, kajti do letos je občina zgradila obalno cesto na plažo, na plaži sa-mi pa je Ljubljana napravila široko in dol-gi betonski ploščad ter dvojne velikih, ne-premičnih klopi za obleko, slačenje in po-čitek. Na iniciativo dr. Rusa so zajeli tu-di izvore sladke vode na plaži sami in dan-es stoji tam ličen zidan vodnjak, higien-sko zaprt in s sesalno pripravo, kateri se čudijo domačini, saj daleč okoli ni takega vodnjaka. Doslej so hodile domačinke po dve po vodo, ker so si pri nalivanju in oprtavanju posode morale pomagati, — zdaj pa vse to delo opravi ena sama in še dosti lažje ko poprej. Med tem je pokazala analiza vode, da ni sladka temveč prav zdravilna mineralna voda, ki tudi žejo do-bro gasi.

Letos je juljsko kolonijo vodila ga. Ryskova, kolonijo v avgustu pa gđ. Jelka Barličeva. Pri obeh sta izmenoma delovali zaščitni sestri gđ. Silva Rozmanova in gđ. Dana Zagarjeva. Poleg teh so pa nad-zorovale mlajše gospodične, ki jih je tja odredil mestni fizik. Ob leti so bile kolonije nameščene v dveh velikih sobah občinske šole, ki jo je dala občina hvale vredno brezplačno na razpologo. Kuhalo se je v pritličju, obednica pa je bila na prostem na dvorišču, kjer se je vršila jutran-ja gimnastika, zvečer pa igre, a za zaključek petje ob spremljevanju kitare in gosli. Hrana je bila prav izdatna, dopol-dne so dobivali otroci še kruh z marmela-do na plažo. Ob zaključku posamezne kolonije so se vršile plavalne in skakalne tekme. Zmagovalci so bili obdarovani z raznimi darili. Razumljivo, da je radi vse-ga tega vse čas vladalo izborna razpolože-nje in da se je deca težkega srca ločilo od morja in tovarištev ter tovarišic, s kateri-mi so navezali tesne stike ob kopanju, prepevanju, ribarjenju in nabiranju školjk. Ob nedeljah je tamonjši župnik uvedel po-sebno mašo za kolonijo, da je lahko kma-lu odšla na kopanje. Pri maši so prepe-vale deklice pod vodstvom nadzornice gđ. Rele Klemenčičeve. Oblačne dni, ki pa jih je bilo samo nekaj, je kolonija porabila za izlete v bližnje okoliš.

V nedeljo teden je občinski odbor iz Šiljevice sklenil, da odstopi del svojega zemljišča nad plažo v svrhu zgraditve počitniškega doma. One dni se je tamkaj mudil na oddihu predsednik mestne občine ljubljanske dr. Vladimir Ravnar, ki je do-končno uredil to vprašanje. Če ne bo po-sebnih ovir, se z graditvijo prične še le-tošnje jesen. Načrt arhitekta Spiničiča v glavnem urveljavlja stavbo na tri terase, ka-terih vsaka je pomaknjena nazaj, nastali prostor pa bo prekrit z odgovarjajočo tera-no streho, pod katero bo dovolj zavetja za vsak primer. Spodaj bodo kuhinje in dru-gi gospodarski prostori, srednji blok je na-menjen za spalnice, a zadnji za sobe pri-vatnikov. Ker za enkrat ni dovolj kritja za zgraditev cele stavbe, se bo začelo postopoma več let.

V Šiljevici bo zrasla iz tal nova zgradba ki bo glasno govorila o plemenitem strem-ljenju ljubljanske občine, kako lajšati so-cialno bedo, saj so bili in bodo v koloni-jo sprejeti najpotrebnejši otroci povsem brezplačno. Plemenitim in nesebičnim po-bornikom, na čelu jim mestni fizik dr. Mavricij Rus, zaslužijo vse priznanje.

MARU SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Gledala je preko hlapca Andreja v nevidno daljavo, kjer je slutila njena duša toliko neznanih čarobnosti, sedaj se je pa njen pogled skrajšal, uprl se je v tla, da ne bi videl vsakdanjosti. Soteska preko čeri divje besneče Jasnice, obkrožene od mogočnih, tja ne-kam v nebesne modrine se izgublajočih smrek in jelk je izgubila čar romantike; postala je pusta in dolgočasna. In vendar se je Sida zdelo, da poganja hlapec Andrej vse prenašlo čila konja. Rada bi po-daljšala tisto pot s postaje v neskonč-nost. Rada bi se vozila dolgo, dolgo, sa-mo da nikoli ne bi dospela do Hrušnice, do cilja, do nezaželjenega zaključka svo-bodne mladosti. Toda pot se je krčila naglo in naenkrat so konji zavili s ceste proti Silanovini. Sida se je spomnila Haba-kuka. Ozrla se je naokoli in skoraj zahrepenela, da bi se naenkrat prikazal iz grmovja in ji zastavil pot, pa ga ni bilo.

»Kje neki je?« se je vprašala. Kdaj sem ga videla zadnjič?

Pomislila je.

»Po šestankah z Danilom se je včasih zarezal iz goščave. In potem? Tisti dan, ko sem pobegnila izpred Danila na konju skozi zasneženi zimski dan. Tisti dan —

čila naravnost v objem, v tisti objem, ki je bil izraz vse silne njegove notran-je ljubezni, pa na zunaj vendar neren-den in sramežljivo zadržan. Sida je do-bro čutila, da se ne more sprostiti, ka-kor bi se na njegovem mestu drugi in mu manjka vidnih in čutnih izraževal-nih sredstev za notranja razpoloženja.

»Bo vedno tako?« se je vprašala še v objemu njegovih rok. »Ko bi bil možki, ko bi me objel in prižl k sebi z ognjem vroče strasti, saj bi me morda vendarle ogrel, prevzel in osvojil, tako pa...«

»Moja lepa nevestica,« je spregovoril, »kako si potovala? Pričakoval sem te že zelo nestrpno. Hvala Bogu, da si končno tu in boš kmalu zares čisto mo-ja.«

»Se veseliš?« ga je vprašala, samo da bi nekaj rekla.

»Vprašuješ? To je vendar moje naj-večje hrepenenje. Ko bi te sedaj izgubil, bi izgubilo tudi moje življenje še zadnjo podlago in ceno. In ti?«

»Težko se uživljam v zavest, da je že blizu konec mo-je dekliške dobe. Tako mlada sem še, saj stopam komaj v de-vetnajsto leto.«

»Morda se ti zdi, da sem prestar za tvojo mladost? Petnajst let sem starejši, to je res, ali...«

»Nikakor. Nikoli se ne bi poročila z mlajšim. Celó premlad si še.«

»Saj se bom postaral.«
Od nekod se je pojavil Josip Silan.

»Pozdravljena, Sida! Pozdravljen, Er-vin!«

Sida je stopila k očetu in ga poljubila.
»Končno,« je dejal. »Vedno sem si že-le da bi se ta stvar čimprej končala. Čemu bi zavlačevali. Dolga zaroka ni dosti prida. Treba se bo vreči v redno delo, otroka. Posli naraščajo, tovarna obratuje s polno paro in Silanovina potrebuje gospodinje, ki bo prišla za vse vaje.«

Potem so se pričele priprave za po-roko, banalne, kakor skoraj vedno. Sida je sodelovala mehanično, brez veselja in zanimanja, pa tudi brez grenkobe. Zdelo se ji je, ko da vse to ne velja njej, njeni lastni poroki, marveč nekomu čisto ta-jemu, čigar usoda ni prav nič ne tiče. Saj vse to ni res. Kako neki? Neumna domišljija...

Na večer pred poroko, ko je bilo že vse delo dovršeno in se je trudna od zmede umaknila v svojo dekliško sobo, se je nenadoma porušilo vse tisto topo ravnotežje zadnjih dni. Danice, ki jo je povabila, še ni bilo. Tako je ostala sama, čisto sama. Pa ji je bilo tako celo morda ljubše. Bila je brez motečega okolja, ki neprenehoma sprašuje, svetuje, hrabri, tolaži in laže, da bi izmahičilo resnico, kakor da bi se dalo iz črnega napraviti belo, iz temnega svetlo. Vrgla se je na divan, kakor tolikokrat po materini smr-ti, in izjokala vse tisto, kar se je na-bralo kakor težko breme v njeni duši.

Razume svoj poklic

Gospod doktor, kako to, da imate to-liko pacientov?

Ker ne prepovedujem nikomur piti in kaditi.

Lisa Feuchtwanger:

Žid Süs

Roman

—Ah, on ima gosta, Süs? — je vzdihnil in se vrzel v naslanjač. Rabbi Gabriel se je poklonil, počasi in ne posebno globoko, potem je pa zrl mirno in pozorno na prince, dočim je stal Süs globoko priklonjen. Pred mirnim, kalno sivim kabalistovim ocesom je izgubil prave svoj divji pogum, zavlada je mučna tišina, dočim je ni prekinil Süs. To je Njegova Visokost, stric, to je princ württembergski, moj vzvišeni pokrovitelj. Ker je pa rabbi Gabriel še vedno molčal, se je princ nekam pristlano nasmehnil, rekoč: — On je torej tisti zagonečni žid, ki je onjem tu že vse žveka? Alkimist je, ali zna delati zlato?

—Ne, — je odgovoril rabbi Gabriel mirno, — zlata ne znam delati.

Princ je snel rokavico in se udaril z njo po stegnu. Iz polnega, gladko obritega obraza z maghnim, ploščatim nosom so zrl nanj srepro in neprijetno prevelike sive oči kalnega, otožnega leska. Maga si je predstavljala čisto drugače.

22

Spomnil se je prijetnega občutka, ki ga je imel na magičnih seancah. Tu je bilo pa tako mučno, kakor da zrak polagoma uhaša iz sobe.

—Zelo se zanimam za alkimistične poskuse, — je dejal princ čez nekaj časa. Če bi hoteli k meni v Beograd, — naenkrat je začel Süsovega strica vikati, — nisem bogat, vaš nečak ve to bolje od mene, vendar bi pa imeli lepe redne dohodke...

—Nisem alkimist, — je ponovil kabalist.

Zopet je zavlada mučna tišina, ki je polnila sobo kakor dušiča megla, legala na ljudi ter jim jemala samozavest in vero vase. Naenkrat, kakor da hoče siloma pretrgati spono, je princ visoko dvignil levico in jo pomolil kabalistu pred oči.

—Toda tega mi ne morete odreči, mag, — je zaklical s prisilnim nasmehom. — Povejte, kaj citate tam — in nastavljal mu je dlan pred oči. Bila je čudna roka. Dočim se je zdel njen hrbet, ozek, dolg, koščen in kosmat, je bila dlan mesnata, kratka in široka.

Rabbi Gabriel se ni mogel izogniti pogledu na to roko. Stopil je korak nazaj in komaj se je premagal, da ni pokazal svojega začudenja. Vsem je po-

stalo še bolj mučno, še bolj nerodno. — Govorite vendar, — mu je prigovarjal princ.

—Ne zahtevajte tega, prosim vas, — je odgovoril kabalist, ki si še ni bil povsem opomogel od presenečenja.

—Če mi hočete prorokovati kaj hudega, nikar ne mislite, da se bom onesvestil kakor slabokrvno dekle. Bi sem v mnogih bitkah, imel sem dvoboje na najmanjšo razdaljo, smrt je frčala mimo mene na široko prsto. — Poskusil je nasmehati se. — Mar mislite, da me bo spravilo iz ravnotežja, če mi bo star žid prorokoval nesrečo?

—Ne zahtevajte tega, — je prosil kabalist. Ni povišal glasu, toda njegove ledeno hladne oči so se upirale v prince, ki nekaj časa ni mogel najti nobene besede več. Ostro, globoko in kratko so bile zarežane na širokem židovnem čelu tri brazgotine, zlovesča črka. Tedaj je pa zagledal princ Süsa, ki je bil stopil ves prestrašen korak nazaj. In razjel se je ob misli, da stopi pred tem starcem smešen in slaboten. Znova mu je pomolil roko pred oči in zakričal ukazujoče: Govori!

Rabbi Gabriel je spregovoril — in njegov osorni vsakdanji glas je zvenel v princevo razburjenje strahotneje, ne-

go bi bila mogla to storiti še tako velika kretnja in magična vragolija. — Dve stvari vidim. Prve vam ne povem. Druga je pa vojvodska krona.

Princ se je ves presenečen zasmejal skozi nos. — Gromska strela! To je pa že od sile, gospod mag! Ne propukujete mi, kakor drugi hiromanti in astrologi velikega sijaja in slave ali kaj podobnega. Raje takoj vojvodsko krono! Tristo vragov! To se lahko moj bratranec veseli.

Rabbi Gabriel ni odgovoril. — Odpotujem drevi, — se je obrnil k Süsu. — Ostane pri tem, kar sem rekel. Priklonil se je princu in odšel.

—Ta tvoj stric ni posebno prijazen, — je dejal Karl Aleksander Süsu, hoč s smehom pregnati svojo zadržanost.

—Oprostite mu morate, Visokost, — je odgovoril hitro žid in tudi on si je prizadeval premagati svoje razburjenje. Čudak je in samotar. In čeprav je njegovo vedenje vredno vse obsodbe, je to, kar je prorokoval, tem razveljavljivejši, — je pripomnil, ko je bil že premagal trenutno zbežanost.

—Da, — je menil princ, — toda to, kar je zamočal, to bi rad vedel. Zrl je predse in risal z mečem kroge po tleh.

—Kaj hočete, take čudne misli mu

roje po glavi, — ga je tolažil Süs. — To, kar smatra za važno in za veliko zlo, je v naših očeh smešno, ker gledamo na življenje tako, kakor je v resnici. Vojvodska krona je resničnost. Ne sreča, ki je ni hotel izdati, je pa v naših očeh samo domišljija, prazen nič.

—Vojvodska krona! — se je zasmejal princ. — Vaš stric vidi zelo daleč. Zaenkrat živi še moj bratranec in njegov odrasli sin, a ta dva ne mislita na to, da bi se komu umaknila. Vojvoda je celo sklenil mir s svojo soprogo, da bi zaplodil še več trdoživih otrok.

Princ je vstal in se pretegnil. — Hej, žid! Ali bi mi hotel dati hipoteko na württembergski prestol? Zakrohotal se je in udaril Süsa po rami.

Süs mu je pogledal spoštljivo v oči. — Na razpolago sem Vaši Visokosti z vsem, kar imam. Z vsem, kar imam, — je pomolil.

Princ se je nehal smejeti in uprl je pogled v finančnika, ki je stal pred njim zelo resno in še z večjo spoštljivostjo, nego dotlej.

—Dovolj je šel! — je dejal naenkrat Karl Aleksander. Vzravnaval se je kakor da stresla raz sebe nekaj tujega, nadležnega.

MALI OGLASI

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

DIJAKINJI sprejem v dobro oskrbo. Glasovir, kopalnica. Bleiweisova 3/I. levo. 2625

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sadnim okusom — se dobi na malo in veliko v

LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6 (nasproti Nebotičnika) 55/L

Za šolarje dobra in cenena oblačila si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 4/L

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3.- Din Najmanjši znesek 8 Din

STANOVANJE DVEH SOB kuhinje in pritlikin isče boljše stanje za november. Sigurne plačila. Ponudbe z navedbo najemnine na upravo »Slov. Naroda« pod »Čistoča«. 2502

STANOVANJE IN HRANO eventuelno samo stanovanje, nudim dvema dijakoma po nizki ceni. Informacije daje Žužek, Florjanska 19/I. 2621

PRODAM HISO števil. 31 Rogatec, vrt, 2 gozda. Nekaj hipoteke. Vzemem tudi hranilne knjižice regul. hranilnic po dogovorjeni ceni. Vprašanja na Rojko Ivan, Grajski trg 7, Maribor. 2620

TRGOVSKI LOKAL s stanovanjem, pripravljen za vsako obrt se odja na glavni cesti Jesenice. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2604

GLASBA

Beseda 50 par, davek 3.- Din Najmanjši znesek 8 Din

kratek črn klavir se zaradi selitve takoj ugodno prodaja. Ogleda se Pod Rožnikom cesta I. št. 9. 2505

2 ES TROMPETE normalne uglasitve v dobrem stanju zamenja za krivolovke B ali kupi Slavko Repe Bled. 2627

POSEST

LEPA STAJERSKA JABOLKA po ugodni ceni prodaja »Ekonom«, Ljubljana »Kolo« dvorska ul. 7. 2628

PRODAM

PRODAM! deško belo emajlirano posteljo in gramofon znamke Hismaster s skoraj nov ter 30 dobrih plošč. Po izve se Vodnikova c. 12/I. 2629

OBLEKE. POVRŠNIKE

za gospode

KOSTUME, PLAŠČE

za dame

izdeluje elegantno po modi

J. JELOVŠEK

modni atelje

LJUBLJANA, Kongresni trg 8

polez Kino »Matica«

KRIZE BO KONEC

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati NOVA POSOJILA IZ NOVIH VLOG

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici ljubljanski

ki izplačuje nove vloge, vložene po 1. 1933 neomejeno ter jih obrestuje po 4—5%

Vloge nad Din 400.000.000.—

Rezerve Din 14.600.000.—

TELEF. 3122—26
POŠT. CEKOVNI
RAČUN ŠT. 10-534
V LJUBLJANI

BRZOJAVNE
NARODNA
TISKARNA
LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, KAKOR: KUPČIJSKE TISKOVINE, CASOPISE, TISKOVINE ZA URADE, BANKE, HRANILNICE, POSOJILNICE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, DIPLOME, REVILJE, PROSPEKTE, KATALOGE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, KNJIGE, ČENIKE, SNOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAČUNI, KUVERTE, VAHILA IN POROČNA NAZNAVILA, VIZITKE ITD.

IZ PARIZA
PRIHAJA
NOVA VRSTA
PUDRA

Francoski kemiki so po dolgoletnih raziskovanjih izumili nov puder, ki popolnoma odstranjuje blestaje nosa in maščobo kože. Ta puder daje polti prekrasno »mat« videz, ki traja 8 ur ter mu deli ahi potenje ne more škodovati. Skrivnost tega pudra je v njegovi sestavi, imenovani »dvonena pena«, ki se sedaj nahaja v novem pudru Tokalon.

NAPRAVITE
TA POIZKUS

Ta sestavina napravi puder odporen proti vlagi. Prepričajte se o tem sami in napravite tale poizkus: na prst dajte malo novega pudra Tokalon, potem pa prst pomolite v vodo. Ko potegnete prst iz vode, opazite, da se ne blesti in da ni moker, temveč popolnoma suh in »mat«. Puder je odporen proti vlagi, ker vsebuje »dvojno peno«. Če uporabljate novi puder Tokalon, se Vaša koža ne more blestiti. Ure in ure lahko plešete v vročih prostorih, a Vam pri tem ostane polt ravnotakto sveža in lepa kakor ob začetku plesa. Vse elegantne francoske žene uporabljajo danes puder Tokalon. Kupite eno škatlo še danes in zažuden boste opazili, kako se razlikuje od vseh ostalih vrst pudra, ker on pač edini vsebuje skrivnost »mat odraza«. Z uporabo tega pudra boste dobili sijočivo in mladostno polt, zaradi katere Vas bodo sranke občudovale in Vam tudi zavdale.

Jože Musar

mesar

Sv. Petra cesta 61 LJUBLJANA Šolski drevored
Mesnica tel. 32-40 Stojnica

Lastna hladilnica.

Vedno v zalogi vse vrste svežega mesa prima kvalitete ter razni mesni izdelki, šunke i. t. d. — Dostavljam na dom v vsaki množini in ob vsakem času. Državnim in drugim stalnim nameščencem dam tudi na mesečno plačilo.

Se priporočam Postrežba točna.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene solidne.

Cene